

SLOVENSKI TEDNIK

Leto - Año VI.

No. 267

"EL SEMANARIO ESLOVENO"

Cena 10 cent.

Uredništvo in upravnništvo

Calle AÑASCO 2322 U. T. 59 - 3667

Buenos Aires, 25. avgusta 1934

Naročnina za pol leta \$ arg. 3.—; celo

leto \$ 5.—; Inozemstvo Dolar 2.—

List izhaja ob sobotah štirikrat mesečno

CORREO
Argentino

TARIFA REDUCIDA

FRANQUEO PAGADO

Concesión 1551

RESNICA

Mnogokrat čujem od različnih strani trditev, da človeštvo obuboža vsled preobilice potomstva, ali bolj jasno povedano ker se rodi preveč otrok. Sicer, že v naprej povedano, nam Slovanom zaenkrat ne veljajo spodnje vrstice, imamo zadostnega potomstva in bo še v do glednem času tako ostalo, toda oglejmo si kako se je zgodilo tekom stoletij in tisočletij raznim narodom, kateri so gospodovali na tej zemeljski obli in sodbo prepustim cenj. čitate ljem.

Vzemimo najprvo predhodnike naše kulture, to so stari Grki. Atena glavna država stare Grške v časih Perikleja in Kimona je bila prisiljena, naj so bili na vladi desničarji ali levičarji voditi ekspanzivno politiko, vsled naraščajočega prebivalstva. Atena je tekom nekaj stoletij zagospodovala v celem basenu Sredozemskega morja, postala močna in bogata država. Trajalo je to nekaj stoletij, naraščanja je bilo vedno manj in ko so Rimljani prišli na grška tla, so našli državo v razvalinah in brez nikake moči za obrambo. Druga znana grška država Sparta je pa še bolj viden primer. Ta država je imela posebno zakonodajo od Likurga, katera je prebivala novorojene, imela je v začetku takorekoč same junake, toda malo jih je bilo, povrhu je imela v veljavi prepoved priseljevanja, tako, da je bilo število njenega prebivalstva vedno isto. Zgodilo se je da se je bila vplela v vojsko s Tebanci in v bitki pri Leutri, ker je bila zgubila 1700 mož, katerih ni mogla več nadomestiti, je Sparta tekom kratkih let izginila brez sledu.

Rimljani, ko so pri strašni bitki pri Canne zgubili 80.000 mož, so bili kljub temu v stanu se naprej braniti pred vojsko Hanibala, ki je bila smatrana v tistih časih za pravi čudež in se toliko časa bili, dokler niso Hanibala premagali in ker so krepstne rimske matere kljub vsem stisam vzdržale, so po kratkih letih domovino Hanibala zavzeli in postavili temelj še danes občudovanega rimskega imperija, kateri je obsegal takorekoč celi onikrat poznani svet. Pod cesarjem Augustom z najvišjim številom prebivalstva stoji v vseh ozirih na najvišji stopnji. Od tega časa naprej pada vedno bolj število prebivalstva, za vzdrževanje reda in mej je prisiljena rimska država vzeti germanske plačance v službo, nastanejo vsepovsod zmede in cepljenja, nekda evetoče poljedelstvo, trgovina in obrt propada. Latifundiji požirajo mala posestva. Ne pomagajo več stroge naredbe. Prvi sunki hitro se množecih germanskih plemen, vržejo rimskega kolosa na tla in ga zdrobí v sto medseboj vedno se vojskujočih državice.

In, dragi čitatelji, enaki usdi gremo mi, bela rasa, dandanes nasproti, ako bomo nadaljevali v svojem neizmernem egoizmu, da bodemo samo nase mislili in ne na bodočnost. Mislim, da je že skoraj vsakemu znano in čul je gotovo o nevihti, ki se pripravlja na Daljnem Vzhodu. Marsikdo bo rekel, saj smo ji tako da-

leč, toda dandanes se je takorekoč skrčilo stoletje v desetletje, krogla anona je učinkovala prd sto leti na 600—700 m, danes lahko šviga na 150 km, od Španije do Buenos Airesa se je rabilo 100 dni danes pa se lahko pride v dveh.

In vse to kar znamo mi beli, izvohajo tudi drugi kmalu, ker smo tako bedasti, da jih še naučimo in verjamite nobeni "izmi" ne bodo pomagali, ker tudi stari Grki so poznali razne "izme", vseeno so šli rakom žvižgat.

S. S.

Evharistični kongres

Paris, 19. Znani časopis "Le Figaro" hvali Argentinsko republiko za izbornu organizacijo ki je v teku za bodoči mednarodni evharistični kongres. Pravi, da si je Argentina nadela nalogo prekositi predlanski evharistični kongres v Chicagu. Navaja da predsednik Justo je prevzel častno predsedstvo kongresa in da prebivalstvo vseh slojev tekmuje dati tej slavnosti največji znak navdušenja v proslavi Kristusa kralja.

Končuje s zagotovilo, da se bo Evropa odzvala vabilu Argentine, ter da bo združila njeno staro ukoreninjeno vero z ono cvetočo ognjevitost mlade latinsko-amerikanske.

Rim. — "Osservatore Romano", posvečuje tudi daljši članek bodočemu kongresu in podčrtuje da Sv. Oče, hoče na prav poseben način odlikovati argentinske vernike s tem, da je imenoval svojega državnega sekretarja kardinala Pacellija za njegovega zastopnika na tem kongresu.

Protest Vatikana

Vatinkanski uradni list "L'Osservatore Romano", izraža v daljšem članku, svoje nezadovoljstvo za pristop Rusije v Družbo narodov in utemeljuje svoje stališče s tem, da ni Rusija še od mnogih članov Ženevske družbe priznana. Med drugim navaja sledeče: "Če ta pristop se smatra kot sredstvo evropejske civilizacije, ruskim barbarstvom, se morajo Rusiji naložiti gotove pogoje, ker drugače bi začela Rusija uplivati na Evropo in ne, kakor bi bilo želeti, nasprotno."

Elektrifikacija železnic na Primorskem

Povzamemo iz tamkajšnjega časopisja, da bodo vse glavne železniške proge na Primorskem in bližnji videmski provinci vozile z električnim pogonom. Delo bo moralo biti izvršeno v letu 1936, ter so proračunjeni stroški v znesku 300 milijonov lir. Že v teku leta 1935 bo morala biti elektrifikacija proge Videm—Trbiž končana. Druge proge so Videm—Gorič—Tržič (Monfalkon), Červinjan—Tržič—Trst, Bivijo—Postojna, St. Peter na Krasu—Reka. Transformacijske postaje na Primorskem, bodo postavili v Redipulji, Trstu, Sv. Petru na Krasu in Matuljah.

Nemški plebiscit

Nemški narod je v nedeljo odgovoril na vprašanje ali je zadovoljen s tem, da Hitler združi v svoji osebi vso državno oblast, to je da bi bil Hitler predsednik države in predsednik vlade.

Kot pravijo poročila, ki jim seveda ni dati nobene vere, ker poznamo fašistične metode, je od 43 milijonov volilcev odgovorilo 38 milijonov z "da".

Svetovna javnost priznava, da ima Hitler še vedno ogromne mase za seboj, da pa ni dosegel to kar je nameraval, železno strnjeno fašistično Nemčijo.

Najbolj začudilo je dejstvo, da so posebno zahodne obmejne province pokazale največ protiglasov. In to ravno one dežele, ki so najbližje francoski meji. Toda tudi glavno mesto Berlin ima precej protiglasov.

Domnevajo, da je v teh provinciah, ki so katoliške, uplivala verska politika nacijstov, ki vsiljujejo neko novo versko pojmovanje na temelju povišanja čistosti germanskega pokolenja, kar je seveda v popolnem nasprotju s katoličanstvom.

Industrijski krogi niso povsem zadovoljni z Hitlerjem, ker ne dovolijo, da bi jim kdo štel dobičke in hočejo Hitlerja dobesedno imeti za orodje potom katerega bodo zaslužili ljudske mase, kot so italijanski kapitalisti potom Mussolinija zaslužili italijansko ljudstvo. Nemški kapitalisti zato niso zadovoljni s Hitlerjem, ker jim ni še popolnoma vdan. Vendar pa lahko z gotovostjo računajo, da je na njih strani, ker je ves svet videl, da je delavno ljudstvo že v zadnji revoluciji sramotno izdal.

Se razume, da so Hitlerjevemu režimu najbolj nevarni levičarji, komunisti in socialisti, zlasti prvi, ki jih je v Nemčiji vsekakor lepo število in so agilno na delu ne ozirajoč se na žrtve. Tudi toliko zapostavljeni Judje so proti glasovali.

Podvojenje opozicijskih glasov, bo imele za Nemčijo brez dvoma precejšnje posledice, tako v notranji kakor v zunanji politiki. Hitler je že obetal, da se bo stvar po znanem njegovem sistemu, hitro in temeljito rešila, zategadelj moramo v najkrajšem času pričakovati ponovno zopetna iznenadenja.

Da bi se Hitlerju kaj dogodilo, skoro ni pričakovati, ker jasno pove v svojem pismu naslovljeno vojnemu ministru Blombergu, da zapu popolnoma v vdanost Reichswehra, torej v ono silo, ki pravzaprav vlada v Nemčiji.

Dunaj. — V ponedeljek so obesili dva pri-staša nacijstov, ker so našli pri njih eksplozivni material. Duhovnik, ki je spremljal obsojenca na morišče, in dva stražnika, so se onesvestili pri gledanju justifikacije.

Čudni časi so nastali, če se pomisli, da avstrijski vodilni krogi spadajo h krščanski socialni stranki.

Bologna, Italija. — V prisotnosti kralja, Mussolinija in drugih višjih vojaških in civil-

nih oblasti, se vrše v okolici velike vojaške vaje. Vežba se 100 tisoč mladeničev z najmodernejšim morilnim orožjem.

V okraju Bolonje se vrše vsako leto velike vojaške vaje, artiljerije, pehote in letalstva, kar je gotovo v spominu marsikateremu Slovincu, ki je služil vojake v Italiji.

Belgijci dosegli 16.000 m. višine

V posebnem pripravljenem balonu, je belgijski učenjak Cosyns dosegel višino 16 tisoč metrov. Balon je od vetrov nesen splaval od Belgije do Jugoslavije, kjer se je v vasi Sinovlje v Prekmurju spustil na tla.

Zrakoplovcema je takoj priteklo na pomoč prebivalstvo vasi in pomagalo balon pritrčiti. Cosyns in njegov tovariš sta spala v hiši vaškega nadučitelja in se je izrazil jako ljubeznivo o gostoljubnosti jugoslovanskega prebivalstva.

Judovski kongres v Ženevi

Na judovskem sijonističnem kongresu, se je sklenilo, da se bo na prihodnjem kongresu, ki se bo vršil v letu 1935, v prvi vrsti razpravljalo vprašanje judov v Nemčiji in Rusiji.

Severnoameriški judje so zahtevali poostreitev bojkota proti nacistični Nemčiji.

V Berlinu pa je izjavil nemški škof sledeče: "Boj Hitlerja je v prid krščanstva in proti Judom, ki so odločni sovražniki krščanstva. Nemčija bo zmagala v tem boju, četudi skušajo Judje uničiti državo."

Protest Rusije

Ruski poslanik v Tokiju je uložil pri japonskem zunanjem ministerstvu, po ukazu moskovskih oblasti jako oster protest zaradi neprestanih aretacij ruskih uradnikov na vzhodni kitajski železnici. V protestu označi ta dejstva za "znorele mahinacije japonskega vojnega ministra.

Istotakti protest je vložil ruski generalni konzul v Karbinu proti mančurskim oblastim.

Največji rop v Sev. Ameriki

Porčajo iz Brooklyn-a, da se je tam izvršil do sedaj poznani, največji rop in to ob belem dnevu. Ukradena svota znaša 420 tisoč dolarjev.

Tvrdka katera izvršuje prenos velikih svot

denarja, potom za to posebno napravljenih oklopnih avtomobilov je bila odposlala tak avtomobil enemu svojih klientov, da mu izroči svoto denarja, katero je tale rabil, da izplača mezde svojim uslužbencem.

Ko so začeli prenos denarja iz oklopnega avtomobila, so se nenadoma postavili roparji okoli oklopnega avtomobila in z revolverji v rokah prisilili izročitev vsega denarja, ki je bil shranjen v oklopnem avtomobilu. Ko so dobili denar so skočili v auto, ki je stal tik oklopnega avtomobila in z neprestanim streljanjem iz revolverjev in iz strojnice, ki je bila nastavljena v njihovem avtomobilu, se jim je posrečilo zbežati. Policija, ki je takoj z vsemi sredstvi pričela zasledovanje je ugotovila, da so se roparji ukreali v hitre motorne čolne in skušajo pobegniti po morju. Zasledujejo jih v motornih čolnih in s zrakoplovi.

Avstrijski kancler v Italiji

Schussnigg, naslednik Dollfussa je obiskal Mussolinija v Firencah. Uradno poročilo, ki navaja ednajst točk sklenjenih na tem posetu, so več ali manj znane, kakor promet čez Trst, olajšave na avstrijskih železnicah italjanskemu blagu, medsebojne olajšave potnikom in medsebojna izmenjava kulturnih vrednot. Enajsta točka pa skriva željo, da bi druge podonavske države in to posebno Jugoslavija, pristopile k tej zvezi. Se upa da ta sporazum bo zbrisal večstoletno nasprotstvo, ki je vladalo med Avstrijo in Italijo, posebno sedaj ko je Avstrija upostavila korporativni sistem, kateri jo znatno približuje Italiji. Točke sporazuma so bile pripravljene od Mussolinija in da jih je Schussnigg brez ugovora sprejel, ker so večinoma v prid Italije, je jako čudno. Schussnigg je odpotoval v Nico na francosko riviero, od tu se bo vrnil v avtomobilu čez Dolo-mite na Dunaj.

Berlin. — Nemška Lufthansa, društvo, ki vzdržuje zračni promet z Južno Ameriko, je pripravila nov parnik z imenom "Schwabensland", ki je določen za postajališče letal sredi Oceana v zameno sedanjega "Westfalen", ki je postal neekonomičen.

Praga. — V razgovoru so za vzpostavitev zračne proge Praga—Moskva, ali da bi vsaj francoska proga, mesto čez Berlin, šla čez Prago v Moskvo.

Rio de Janeiro. — Dr. Terra, predsednik Uruguaia, je dospel semkaj na uradni obisk.

Sprejel ga je najpristržnejše Dr. Vargas, predsednik Brazilije. Zbrano občinstvo ga je navdušeno pozdravljalo.

Asunción. — Poveljstvo paragvajske vojske naznanja, da so njih čete zavzele v zadnjih dneh tri bolivijanske postojanke.

Kakor izgleda, nameravajo paragvajci celo bolivijansko vojsko zajeti, ali pa prisiliti, da s umakne na argentinska tla. Prve paragvajske patrulje so že prekoračile takozvano sporno ozemlje in se že nahajajo na bolivijanskih tleh.

Iz Benetk, 17. — Vršilo se je tu mednarodno predstavljanje filmov. Dva filma, "Petrografske noči" in "Čeljuskina epopeja", izdelana v URSS sta žela splošno priznanje.

Iz Pariza: Neka gospodična rojena 1918 leta, po 17 letih ženskega življenja je začela čutiti močne bolečine. Zdravniki, ki so jo pregledali, so začudeno opazili, da se ji je spremenil spol. Po raznih uspešno izvršenih operacijah je postala od Henrike, lep Henrik in je ko zadovoljen s spremembo.

New York. — Neki Richard Roit je v denarnih stiskah, z notarsko pogodbo, prodal svojo ženo, prijatelju Pavlu Hermanu. Policiji se je stvar malo prečudno zdela in je vse tri zaprla.

Phoenix (Arizona), Sev. Amerika. — Veleposestniki v dolini reke Salt (slane) so 1000 Japoncem stavili ultimatum, da morajo do danes zapustiti deželo. Nastal je incident vsled tega, ker po tamkajšnjih zakonih, je tujcem prepovedano kupiti zemljo. Japonski poslanik je interveniral pri centralnih oblastih.

Ledolomec "Krasin" je po večmesečni vožnji v polarnem morju prispel do Wranglovihi otokov, kjer bo zamenjal 6 učenjakov, ki so že 5 let na teh, od celega sveta odrezanih otokih, vršili razne študije in opazovanja. S "Krasinom" je prispelo 15 novih učenjakov, kateri bodo zamenjali onih 6.

Rio de Janeiro, 22. — Največje morsko letalo sveta, je bilo na svoji poti iz Sev. Amerike v Buenos Aires, od žene presidenta Brazilije krščeno z običajno buteljko šampanjca. Nosi ime "Brazilian Clipper" in je tipa Sikorsky, znanega ruskega inženirja Sikorskyja, izdelovatelja letal.

Kakor izvemo bo "Brazilian Clipper" pristal v Puerto Nuevo v Buenos Airesu.

V Au-Tung, Mančuriji vsled silnega viharja, tornado, kakor ga imenujejo v teh krajih, sta se zrušila dva zaporna zida in morska voda je s strašno silo vdrla v nizke dele gor in imenovanega mesta. Ponesrečilo je 700 oseb, 600 ribiških čolnov pa je razburkano vodovje odtrgalo od svojih privezovališč.

"Fortune Rewiew", časopis iz New Yorka, šteje moč tamkajšnje kom. stranke v 26.000 članov in pol milijona simpatizantov. Priznava, da je komunistična agitacija znatno pospešila upovišanje kreditov v prid brezposelnim v zadnjih letih, toda pripomni, da tej stranki se ni do sedaj posrečilo da bi prišla do veljave v kaki večji delavski organizaciji in da 60—70 odstotkov njih članov je brezposelnih.

Ako hočete biti zdravljeni od vestnega in olgovornega zdravnika
zatecite se na

CLINICA MEDICA CANGALLO

Zdravljenje po ravnatelju dr. A. GODEL

Specijalisti za sigurno in hitro zdravljenje — Blenoragije - Kapavca
AKUTNE, KRONIČNE BOLEZNI IN NJIH KOMPLIKACIJE, ZDRAVLJENJE
PO FRANCOSKIH IN NEMŠKIH NAČINI

SPOLNE (606 - 914)

Krvne in kožne bolezni

ZA SLOVENCE PRVI PREGLED BREZPLAČNA

Ženske bolezni, bolezni maternice, jajčnika, prostate in neredno perilo. — Specijalisti za pljučne, srčne, živčne in reumatične bolezni

ŽARKI X — DIATERMIA — ANALIZE

GOVORI SE SLOVENSKO

Sprejema se od 9. do 12 in od 15 do 21.

CALLE CANGALLO 1542

ARGENTINSKE VESTI

VOLITVE

V provinci Buenos Aires so se vršile volitve v konstituantno, to se pravi v provincialni parlament, izvoljenci bodo imeli nalog, da spremenijo deželno zakonodajo.

Toda, po izidu sodeč se je prebivalstvo tej želji stranke, ki ima sedaj oblast v rokah v tej provinci, protivilo, ker ni niti 40% vseh volilcev glasovalo.

Tokrat ni bilo za beležiti nobenih incidentov.

VAŽEN REMATE

V drugi polovici prihodnjega meseca, se bodo rematirala zemljišča na katerih je deloval stari Hipodromo Nacional. Projektiran je v tem kraju novi barrio, ki se bo imenoval Parque General Belgrano. Zemljišča leže vstric podaljšane avenide Centenario.

ARg. vsti

KOBILICE

Defensa Agricola javlja, da se je do danes uničilo 12.447.060 kg. kobilic.

TOVARIŠTVO

Na bližnjem vojaškem letališču El Palomar se je zgodil redek slučaj tovarištva. Vojaško letalo je še nepojasnjeno kako, padlo na tla in začelo goreti. Trije podčastniki, ki so se mudili v bližini, ne premišljajoč na nevarnost ki jim je pretila, so skočili k gorečemu avijonu in z velikim trudom potegnili iz letala, oba pilota. Žalibog eden je bil že izdihnil od dobljenih opeklin, medtem ko drugi, sicer tudi precej opečen, je bil rešen. Eden od rešiteljev je tudi dobil precejšnje opekline.

V PRID BREZPOSELNI

Po dolgem sem in tja razpravljanju je v torek visoka zbornica potrdila predlog parlamenta, da se ustanovi državna komisija, ki bo imela nalog pobijati brezposelnost. To je prvi korak, ki ga naredi argentinska zakonodaja v prid brezposelnim. Tozadevni zakon se glasi:

Ustanovi se komisija pod imenom Junta Nacional para combatir la Desocupación, katera bo imela nalog organizirati takojšnjo pomoč brezposelnim, projektirati načrt da se uspešno reši ta problem, organizirati in pospešiti razvoj raznih del in jih dati brezposelnim, naj-sibo v krajih kjer žive ali pa, da se jih odpravi v razne kraje kjer je potrebno njih delo in ustanavljati vse potrebno za njih oskrbovanje in jim pomagati.

"BRASILIAN CLIPPER"

Je včeraj okoli 12 opoldne prispel v Buenos Aires. Krožil je najprej nad mestom, ter se potem spustil v Puerto Nuevo v vodo.

UGODNA PRILIKA

Kdor želi imeti poceni svojo lastno hišico z prometnimi zvezami na vse strani mesta in na zdravem kraju naj si jo sam ogleda v ulici Manuel Porcel de Peralta 1170 pol kvadre od Nogoyá 6000 in se tam tudi pogodi.

MESTNA KRONIKA

PONAREJENI BANKOVCI PO 5 PESOV

Tukajšnje oblasti so te dni odkrile zopetno ponarejevanje bankovcev po 5 pesov, ki so zelo podobni onim, ki so krožili v prometu meseca junija lanskega leta le z to razliko da je letos podpis predsednika Nicolas A. Avellana medtem ko je bil lanski Ernesto Mignagni. Imajo še več drugih napak kot kjer piše: Ley de 20 de Septiembre de 1897 je cifra od 20 ničla manjša kot 2, in so tudi nekoliko manjši kot legalni, številke ponarejenih petakov so od 33—39 milijonov serie B. Krivec pri-dno zasledujejo a do sedaj, brez uspeha.

NEVARNI PROSILCI

V torek zvečer se je vozil v svojem avtu 37 letni inženjer Stgo. Roller. Prišedši do ul. J. Hernandez je ustavil vozilo in se začel pogovarjati z nekim prijateljem. Med pogovorom so se jima približali trije slabo oblečeni moški in ga je eden prosil milodara. Roller hoteč mu ustreči je segnil z roko v žep. Njegova kretnja se je pa zdela neznanec sumljiva, ker so mislili da jih hoče napasti z revolverjem, zato je eden izmed njih naglo potegnil iz žepa majhno pištolo in ustrelil proti Rolleru ter ga zadel v trebuh, nakar so naglo zbežali. Roller-ja so prepeljali v bližnjo bolnišnico.

NESREČA NA DELU

V mehanični delavnici za popraviljanje avtomobilov v ulici Paseo Colón 1353 se je pri barvanju enega avtomobila v sredo razletela posoda s stisnjenim zrakom in so drobci železa omenjene posode zadeli in težko ranili delavca L. Cogno in A. Ambrosi-a, ki sta bila zaposljena z barvanjem avtomobila. Težko ranjena so ju prepeljali v bolnišnico Salaberry.

VELIK POŽAR

Bližnji stražnik je v nedeljo ob 7.30 zjutraj opazil oblake dima, ki so prihajali iz kleti tekstilne tovarne v ul. Bmé. Mitre 2271. Poklical je takoj mestne gasilce katerim se je po 5 urnem nadvšenapornem delu posrečilo zadušiti

požar, ki se je medtem razširil po celem poslo-pju in je obstojala nevarnost da preide še na ostale hiše v bližini. Pri gašenju se je vdrlo pod nogami častniku gasilcev A. Marti-ju in je padel iz pritličja v klet prib. 2 m. globoko v sredino ognja. Tovariši so takoj usmerili 2 močni brizgalni na kraj kamor je padel in ga konečno po vrhni lestvici spravili iz opasne-ga položaja, precej ožganega in ga odpeljali na rešilno postajo. Podobno a le z manjšimi opeklinami so ostali drugi trije kadetje in en gasilec. Požar je uničil nad 100.000 pesov volne, svile, strojev in drugih naprav, brez hiše, ki je tudi znatno poškodovana. Kako je ogenj nastal ni znano, ker od sobote opoldne ni bilo v tovarni nobenega človeka in je bila brez vsakega paznika ali čuvaja prepuščena sama sebi v svojo usodo.

STRAŽNIKA JE HOTEL USTRELITI

Pri običajnem službenem obhodu je policijski stražnik A. Torres, dospevši do križišča ulic Dorrego in V. Alsina opazil v jutranjih urah v sredo dva človeka, ki sta se mu zdela sumljiva in se zato obrnil k njima da ju preišče. Medtem ko je otipaval enemu v žepu skrito orožje, ga je drugi močno udaril po glavi, odskočil par korakov v stran in nameril revolver proti stražniku ter ponovno sprožil. Sreča pa je hotela, da je mehanizem odpovedal in je napadalec to uvidevši pobegnil, ne, da bi stražnik mogel kaj storiti proti temu, ker je imel medtem opraviti s prvim od neznancev. Prijeti je 40 letni H. Moreno, stari znanec policije, ki pravi, da se je z drugim slučajno sestel dotičnega dne in ga sploh ne pozna.

TRAGIČEN KONEC POLICIJSKE PREISKAVE

V torek se je pojavil na policiji, L. Lopez z ovadbo proti trem sleparjem radi poskušnje sleparije potom znane pripovedke "el cuento del billete de lotería" in sicer za 5000 pesov, rekoč, da ima z njimi sestanek pri katerem so ga mislili oslepariti. Oblasti so zato poslale z Lopezom na lice mesta dva preoblečena stražnika, da jih aretirajo. Ko so se najbolj živo pogovarjali pred hišo št. 1220 v ul. S. Pedrito je Lopez namignil enemu stražniku, ki je

NAJHITREJŠE POŠILJANJE DENARJA

brez prošnje in pod najboljšimi pogoji, točno in zanesljivo.

Za hranilne vloge

varnost in najboljše obresti

Prodajamo Šifkarte

po brezkonkurenčnih cenah

NE DELAJTE NIČESAR

brez, da ste se prej posvetovali z

Vašim starim PRIJATELJEM

Banco Holandés

SLOVENSKI ODDELEK

Centrala: Bmé. MITRE 234, Buenos Aires; Podružnica: CORRIENTES 1900

Uradujemo od 8.30 zjutraj do 7 zvečer. Ob sobotah do 12.30

DRUŠTVENE VESTI

OPIS IGRE "BRATJE"

Kot smo že omenili v predzadnji številki Slovenskega tednika, bo Slovensko prosvetno društvo I. vprizorilo 9. septembra v dvorani XX Settembre v ulici Alsina 2832, dramo "Bratje".

Da bo lažje razumljiva ta igra naj navedemo, da drama "Bratje" sledi drami "Dom" in "Srenja", ki ju je SPD. I. svojčas vprizorilo, kar je gotovo še vsem obiskovalcem naših prireditvev dobro v spominu in če ne, je dobro, da si vsak, kdor hoče dramo "Bratje" dobro razumeti, osveži spomin prvih dveh.

V drami "Dom" sta nastopala Mirko in Tine Tratnik, prvi kot študent in drugi kot mlad fant ki je prišel ravno od vojakov. V drami "Bratje" pa sta že oba dozorela moža. Čas drame je hitro po svetovni vojni, ko se je šlo za obmejne brate na Koroškem.

Prvo dejanje.

Mirko advokat, ki mu je nekaj čez 50 let ima dva otroka, Branko in Jano. Za ženo ima krčmarjevo Rozalko, sedaj jo kličejo Lija, ki jo poznamo že iz drame "Dom".

Tine, ki je za par let mlajši je vdovec in mu živi samo dvoje otrok Zora in Tila. V vojni pa sta mu padla oba starejša sinova.

Prvo dejanje se vrši na Mirkovem domu in se prične z razgovorom, kako težko bi bilo, če bi ne bili ohranili Trate, kar je bila predvsem zasluga Tineta in hlapca Toneja, kakor smo tudi videli v drami "Dom".

Vsem našim čitateljem je še dobro v spominu, da v vojski ni bilo nikjer dobiti živeža. Srečen tisti kdor je imel zemljo, da jo je lahko obdeloval.

Pavel Gorjanec, filozof nima očeta. Pač pa mu mati Mana, še živi, ki je pri Dr. Tratniku v službi. Pavel svojo mater zelo spoštuje, čeprav v svoji preprosti duši misli, kot pač mnogo vernih žensk, da je Bog poslal vojsko zato, da kaznuje otroke, ljudi. Kljub temu, da je Pavel rahlo očital materi, da vojne ne hoče Bog, temveč ljudje sami, mu ni zamerila. Bila je prepričana da nje ljubljene ne govori kar tako.

Pavel govori zelo prevdarno kot pač filozofi. Iz vojske je imel prestreljena pljuča in tudi drugih izkušenj je imel iz vojne vse polno, tako da je imel o vojni povsem lastne pojme.

Tine nikakor nemore pozabiti padlih sinov. Tudi smrt žene mu razjeda dušo, ki je prera-

ostal v primerni oddaljenosti čakajoč dogovorjenega znamenja, približal se je skupini obstoječi iz dveh moških in ene ženske razen Lopez-a in jim dal ukaz aresta, moška sta pa takoj skočila nanj in pričela se je med njimi huda borba pri kateri je policaj potegnil iz žepa samokres in kot on pravi nehoté sprožil proti napadalcema in zadel enega, ki se domneva da je Šeepanick, tako nesrečno, da je ostal na mestu mrtev. Medtem je prihitel še drugi stražnik in se jima je konečno posrečilo prijeto preostalega moškega in žensko, 35-letnega T. Kluck in 40 letno F. Tesenkluk, ki sta odločno tajila a je njih tajenje ostalo brezuspešno, ker so našli pri njih več loterijskih listkov katerih eden je imel ponarejeno številko.

no umrla vsled silnega žalovanja po sinovih.

Dr. Tratnik sedi v zboru odgovornih mož. Podpisal je ponovno razglas, ki kliče pod orožje mlade fantiče od 16 leta dalje. Med te spada tudi njegov sin Branko in sin brata Tineta, Tila.

Jana je vsa navdušena za domovino in obmejne brate. Veselje ji vrisaka duša, da ima tudi ona brata, ki bo zgrabil za orožje in tako pomagal reševati domovino. Pavla večkrat ošvrkne s pikrimi besedami, ker po njegovem obnašanju sodeč ne ljubi domovine.

Zora je pravo nasprotje Jani. Ko množica upije na cesti, živijo Dr. Tratnik je Zora vsa v skrbeh za svojega edinega brata Tila. Milo ga prosi naj nikar ne hodi v vojno, ko sta ji vendar padla že dva brata. Tudi Pavla prosi, naj ga pregovori, da bi ostal doma, kar radevolje oblubi. Jana pa je Zora vsled tega smatrala za slabotno emergo, ki nima nobenega poguma.

Branko in Tila se vsa vesela, kot pač neizkušena mladiča, odpravljata na vojno. Pavel si misli, ko bosta enkrat okusila kaj je vojna, bosta pač manj vesela kot sta danes ko odhajata na krvavi ples.

Lija, Brankotova mama se prirodno, kot pač vse matere, ustraši če bi izgubila svojega edinega sina. Domovina ji stopi popolnoma v ozadje. Vidi samo svojega ljubljence. V duši se ji porodi sklep, da ne da sina od sebe za nobeno ceno. Matere pa so v ljubezni do svojih otrok sila iznajdljive.

Tine je ves potrjen ko vidi, da mu odhaja na vojno zadnji sin. Bratu Mirkotu svetuje naj bi šla ona dva ker ju je manj škoda. Nič ne pomaga. Postava hoče drugače, ki jo seveda pomaga delati tudi Dr. Mirko Tratnik.

Konec prvega dejanja.

Drugo dejanje.

V tem dejanju nastopi Pogačar, ki nam je znan iz drame "Srenja" kot podjetnik električne centrale v Bobnovcu. Pogaja se z dr. Tratnikom, da bi bilo dobičkanosno podjarmiti podjetja onstran meje. Dr. Tratnik se načeloma strinja s Pogačarjem.

Lija pove svojemu možu, da je sinoči sina vpijanila in je tako zaležal odhod svoje čete. Možu ženina nakana nikakor ni bila po godu. Žena pa mu je svetovala, naj se odpravi z doma, da vso krivdo rada prevzame nase.

Jana je bila prepričana, da je Branko že odšel na vojno. Hudovala se je, zakaj jo niso poklicali, da bi mu povila šopek. Mati ji zamolči, da ji leži brat v sosednji sobi še od včeraj pijan.

Vsobi se pojavita Tila in Pavel v polni vojni opremi. Jana svojim očem ne more verjeti, da tudi Pavel odhaja na vojno, ko se je vendar delal, da se z vojno ne rešuje domovine. Praša ju po bratu, pa ji odgovorita, da se ne nahaja pri njih četi. Jana je popolnoma spremenila mnenje o Pavlu in ga prosi naj bi vzel tudi njenega brata pod varstvo. Pavel ji radevolje oblubi pokroviteljstvo njenega brata.

Začuje se glas petja s ceste. Dobrovoljci odhajajo. Pavel in Tila se naglo poslavljata. Mana prekriža Pavla. Zora pa jemlje s poljubi slovo od svojega brata. Pavel in Tila se držita veselo, kot bi šla na ples, ker ne marata žalostiti svojih dragih.

Komaj odideta skozi vrata, se začuje močno razbijanje na vrata. Namah so spoznali, da je

to Brankov glas. Jana je užaljena in razburjena do skrajnosti. Materi grozi s pestjo. Branko odpre vrata in se postavi razkačen pred mater. Jana prosi Zoro naj poišče Pavla, da ne bo iskal Branka, ki bi sramoto rodne hiše le še povečalo.

Reza, dekla na Trati, vstopi in prinese za Tila popotno iz Trate. Seveda je bilo že prepozno. Zato pa hitro odideta s Zoro, če bi ga mogoče še kje dohiteli.

Branko nahruli mater, da bi mu bila mesto žganja in vina, raje strupa nalila, da bi se prebudil še le na sodnji dan.

Mati ga ozmerja, da ne ve kaj blebeče.

Konec drugega dejanja.

(Dalje prihodnjič)

DRUŠTVENA KNJIŽNICA

SLOVENSKEGA PROSVET. DRUŠTVA I.

61. Po strani klobuk (spisal Damir Feigel)
62. Otroci solca (spisal Ivan Pregelj)
63. Navodilo za oskrbovanje posestev (spisal Avg. Guželj)
64. Knezova knjižnica (spisal V. Vodnik)
65. Triglavska bajka (spisal Pavel Golia)
66. Vsem dobrim (spisal Jožef Ribičič)
67. Bolne stranice (spisal Silvijski Alfirevič)
68. Friderik Baraga (spisal Franc Jaklič)
69. Boy (spisal A. Kalan)
70. Robinson (spisal B. Udovič)
71. Zapiski Tine Gramontove (spisal Vlad. Levstik)
72. Ljubezen Končanove Klare (spisal Fr. Remec)
73. Kako si ohranimo zdravje (spisal Henrik Vedenik)
74. Zeleni Kader (spisal Ivan oZree)
75. Zdražbarji (spisal M. Dolenc)
76. Pravica (spisal Franc Bevk)
77. Ubogi Justin (spisal Slavko Slavec)
78. Alkoholno vprašanje (spisal A. Mrkun)
79. Kraški svet (spisal Pavel Kunaver)
80. Četrtek (spisal K. Chesterton)

DRUŠTVENA ZABAVA V LA PLATA

Dne 11. t. m. je priredilo "Istarsko društvo uzajemne pomoči" veliko društveno zabavo v Poljskem domu, katere se je udeležilo veliko število rojakov iz Berissa, med katerimi je bilo tudi precej argentincev.

Čisti dobiček, ki je znašal \$ 214.45, je bil izročen našemu rojaku Josipu Sajkovič, ki je že več časa bolan in nesposoben za vsako delo.

Polagamo na srce vsem našim rojakom, da se vpišejo v naše društvo in da se na ta način medsebojno pomagajo, ko jih zadene nesreča.

IZ UREDNIŠTVA

Nekdo nam je poslal anonimno pismo, da so ga na neki kliniki, ki ograšuje v našem listu, osleparili. Dotičnega prosimo naj nam navede svoje ime in ime klinike na kateri se je zdravil, da lahko podvzamemo naše korake.

POZIV

Pozivljam vse člane veesličnega odseka na obvezni sestanek, ki se vrši v torek 21. t. m. ob 8 uri zvečer. Prosim, da se pozivu vsi odzovete in se udeležite sestanka, ker imamo razpravljati glede prihodnje prireditve in si razdeliti posamezne funkcije.

Načelnik M. Peljhan

"Duhovno življenje"

Družinski tednik slovenskih izseljencev

Ta teden je izšlo v majhni priročni obliki in na štiridesetih straneh čitateljem Slovenskega tednika dobro znano Duhovno življenje, ki bo za naprej izhajalo vsak četrtek v isti velikosti, to je tedensko najmanj na štiridesetih straneh, v obliki majhne vezane knjižice.

Urednik je gospod župnik Josip Kastelic.

Posebej povdarja, da noče biti glasilo samo slovenskih izseljencev v Argentini, ampak hoče biti poljudno-znanstveno-umetniška revija za vse slovenske izseljence, kamorkoli so jih že zanesle "časov sile".

O vseh teh rečeh tudi zato obširneje poročamo našim cenjenim naročnikom, ker so nas zadnji čas mnogi spraševali, zakaj da v našem listu ni več Duhovnega življenja. Kakor vidite, se Slovenski tednik vsled ločitve ni po obsegu nič zmanjšal. Kdor pa hoče dobivati tudi Duhovno življenje, ki izhaja sedaj v mnogo izpopolnjeni obliki, si je lahko naroči pri upravi: Rio Bamba 562, Buenos Aires, U. T. 47, Cuyo 0275.

ŠOLSKI SKLAD

za Prvo Slovensko šolo v Buenos Airesu

Na pobudo Šolskega odseka, Izseljenskega društva "Tabor" in zainteresiranih starišev, ki pošiljajo svoje otroke v slov. šolo, se je pričelo z nabiranjem prostovoljnih prispevkov za šolski sklad.

Ob priliki šolskega sestanka so stariši za šolski sklad darovali \$ 38.—

Na prvi prireditvi Izseljenskega društva "Tabor", dne 19. t. m., se je nabralo 23.95

Namesto venca na grob pokojnemu rojaku Fr. Mlečniku v La Plati,

daroval rojak Fr. Žorž 5.—

Skupaj nabranih \$ 66.95

Vsem darovalcem izraža najlepšo zahvalo
Vodstvo šolskega odseka.

IZ ROSARIO

Odbor SDD. Triglav naznanja čitateljicam in čitateljem v Rosario, da smo dobili iz Ljubljane lepe nove knjige, ki so Vam na razpolago za čitanje.

Knjige morete dobiti vsak dan od 8 ure dop. pa do 7 ure zvečer.

Knjižničar Joško Grahek

BILO SREČNO!

Ko v fantovski dobi iskal si zaklad, da na dom bi popeljal ga srečen in rad. Ti si zapustil ta lejdih stan in v zakonski jarem se vprežeš teman... Res, presladki so dnevi, ki zdaj ti tekó; Mi tovariši Tvoji in tovarišice, Ti želimo veselje, sladkejših gotovo več zate ne bo! naj se Ti spolnijo srčne vse želje. Bog živi mlado Ti tovarišico, da tudi zlato poroko dočakaš veselo. V slogi in sreči naj Vama dnevi in leta tekó... Po smrti naj Vaju dobrotno poplača nebó!

To želijo tovariši in tovarišice novoporočencema Antonu Brišarju in Emici Sigulin, ki sta se poročila preteklo soboto 4 t. m.

Svadba se je vršila v prostorih svaka Ferletiča. Z lepimi narodnimi pesmi smo proslavljali poroko kar najlepše. Mize so se šibile pod jedačo in pijačo.

V nedeljo zvečer pa smo se vsi skupaj odpeljali še na društveno zabavo.

Pri slovesu smo se z ganotjem poslavljali od ženina in neveste. Spominjali smo se toliko le-

pih ur ki smo jih preživeli v prijateljstvu v tužini.

Anton in Emica sta bila aktivna člana SDD. Triglav. Nam je skoroda žal, da sta zapustila naš stan. Vsekakor pa jima želimo srečno blagostanje v novem zakonskem stanu in upamo, da bomo še nadalje ostali v prijateljstvu.

R. Fantje in dekleta.

IZ CORDOBE

ŠTORKLJA

Naša rojaka Aljozija in Rosito Pienič je te dni obiskala teta štorklja ter jima prinesla krepkega in zdravega sinčka.

Čestitamo.

SLOVENSKO PROSVETNO DRUŠTVO I.

Añasco 2322

Bs. Aires

V a b i

na

VELIKO PRIREDITEV

ki se bo vršila v

NEDELJO 9. SEPTEMBRA 1934

v dvorani XX SETTEMBRE ul. ALSINA 2832

Točno ob 16 uri.

S p o r e d

1. J. Aljaž: "Ujetega ptiča tožba" (meš. zbor)
2. J. Ocvirk: "Rožmarin" (meš. oktet)
3. Švikačič: "Venček Koroških narodnih" (moški zbor)
4. N. N.: "Večerni zvon" (moš. zbor)
5. J. Jalen: Drama v štirih dejanjih

"BRATJE"

Vsi prijatelji Slovenskega prosvetnega društva I. so vabljeni na veliko udeležbo.

Igrala bo tipična orkestra Amerikana

"JOSESITO"

ODBOR

Pravila Slov. podporne jednote za J. Ameriko

5. Ko je obtožnica predložena po članu, predsedniku ali komu drugemu na seji, jo mora prečitati predsednik ali predsedujoči odbornik in na to voli porotni odsek. Ako obtoženi član kljub predsednikovega pozivu ni navzoč, se volitev porotnega odseka odloži do prihodnje seje in predsednik društva mora obtoženca ponovno obvestiti z registriranim pismom; če obtoženec ne pride niti na to sejo, tedaj se ga smatra krivim in društvo sme brez odloga na podlagi predloženih dokazov glasovati o kazni obtoženca. Edino opravičenje obtoženca za odsotnost v tem slučaju je zdravniška izjava, da je tako bolan, da ne more priti, ali pa delo, če je obtoženec v nevarnosti, da bo odslovljen. V tem slučaju mora obtoženec naznaniti društvenemu predsedniku, kdaj ga delo ne zadržuje. Ko je izvoljen porotni odsek, določi društvo, kdaj se vrši porotna razprava. Lahko se vrši takoj, ali na prihodnji redni seji, lahko pa tudi na izredni seji, če tako sklenu društvo z navadno večino oddanih glasov. Obtožnica se ne sme v nobenem slučaju zavreči ali prezreti in pobotanje brez porotne obravnave je neveljavno. Edino v slučaju, ako obtoženi član sam prizna krivdo, ki mu jo očita obtožnica, sme društvo takoj brez porotnega odseka glasovati o kazni. V tem slučaju ima vsak društveni član pravico predlagati kazni.

6. Ako je tožitelj član drugega društva, mora biti navzoč na seji obtoženčevega društva on ali njegov pooblaščenec, kadar se prečita obtožnica in voli porotni odsek in navzoč mora biti pozneje pri porotni obravnavi. Ako je tak tožitelj nepoznan predsedniku ali večini članov obtoženčevega društva, se mora izkazati s potrdilom od svojega tajnika, da je reden član jednote. Pri izbiranju porotnikov in pri porotni razpravi morata biti vselej navzoči obe stranki, tožitelj

in obtoženec. V slučaju, da tožitelj ali obtoženec vsled bolezni ne more biti navzoč, se zadeva odloži do časa kakor sklenu društvo; v nobenem slučaju se pa ne sme porotna obravnavna zavleči dalj kot tri mesece od dneva, ko je bila predložena obtožnica. Ako obtoženec ne opraviči svoje odsotnosti do določenega časa, kakor tukaj predpisano, ga sme društvo proglasiti krivim prestopka v obtožbi in kaznovati; če izostane tožitelj in ne opraviči svoje odsotnosti do določenega časa, sme odpasti obtožnica. Tožitelj pa sme vsled oddaljenosti ali bolezni pooblastiti katerega dobrega člana pri obtoženčevem društvu, da ga zastopa pri volitvah porote in pri porotni razpravi. Tožitelj pošlje svojemu zastopniku pismeno pooblastilo in tako pooblastilo shrani društvo.

7. Ako je tožitelj gl. odbornik, gl. porotnik ali kateri drugi član, ki ga upravni odsek pooblasti zatožiti kateregakoli člana, skupino članov ali celo društvo, mora tak gl. odbornik ali pooblaščenec pravočasno obvestiti predsednika društva, da naj zadnji pokliče obtoženo stranko na prihodnjo sejo z registriranim pismom, kateremu priloži prepis obtožnice. V rokah najmanj 14 dni pred obravnavo. Ko je na seji prečitana obtožnica v navzočnosti obeh strank, sme gl. odbornik-tožitelj ali njegov pooblaščenec zahtevati, da se takoj vrši porotna razprava in da društvo izreče razsodbo. Tožitelj sme v takem slučaju skrbeti, da se vrši porotna preiskava pravilno in mora opozoriti predsednika porote, če se obravnavna ne vrši po pravilih ali ako ni stvar v redu. Ako je zatoženo celo društvo, mora predsednik gl. porotnega odseka takoj obvestiti dotično društvo in zahtevati, da se skliče izredna seja tekom tridesetih dni od dneva njegovega obvestila. Predsednik gl. porotnega odseka ali kateri drugi gl. porotnik ali pooblaščenec gl. porot-

nega odseka mora na tej seji prečitati obtožnico in zaslišati društvo; poklicati sme vse potrebne priče iz in izven društva in zahtevati od društva vse podatke, kar se mu zdi potrebno. Po končanem zaslišanju predloži gl. porotnik ali njegov zastopnik vso zadevo gl. porotnemu odseku, ki izreče svojo razsodbo o zadevi. Vsak gl. odbornik ali njegov zastopnik, ki nastopi pri društvih kot tožitelj, se mora izkazati s pooblastilom od gl. predsednika in gl. tajnika, potrjenim z jednotnim pečatom.

8. Ako je glavni odbornik obtožen, spoznan in kaznovan pri svojem društvu radi težkega prestopka izven njegovega odborniškega službovanja, mora tajnik društva takoj obvestiti predsednika gl. nadzornega odseka o zadevi in mu poslati prepis obtožnice in zapisnika porotne razprave, nakar mora predsednik gl. nadzornega odseka takoj suspendirati od službe dotičnega odbornika in suspenzija je v veljavi toliko časa, dokler ni obtoženčeva zadeva rešena; ako je obtožen in kaznovan gl. nadzornik, porotnik ali okrožni zastopnik, tedaj gl. predsednik prejme obvestilo in izvrši suspenzijo. Če najvišje razsodišče oprosti gl. odbornika, sme zopet nastopiti svojo službo in prejme plačo za ves čas suspenzije.

9. Ako je članu pridržana bolniška podpora ali del podpore po tajniku bolniškega oddelka, gl. tajniku ali upravnemu odseku vsled sumljive ali površne nakaznice ali kakšnih drugih razlogov, ali če mu je pridržano kakšno drugo izplačilo od jednote ali del izplačila, in če ni obenem pojasnila o vzroku zadržanja ali odklonjenja izplačila, ima član pravico skozi društvo zahtevati pojasnilo o zadržanju ali odklonjenju izplačila. Gl. ali gl. bol. tajnik mora v teku 10 dni po prejemu take zahteve dati pojasnilo, v smislu katerih določb ali vzrokov se plačilo zadržuje ali odklanja.

DOPISOVANJE

Žena in kriza

Mnogo se je že razpravljalo o krizi, mislim v prvi vrsti o krizi velikih držav posebno industrijalnih. V Argentini povprečno nimamo in tudi nismo imeli še take krize, da bi ljudje umirali glada, ali da bi cele plasti prebivalstva tako zelo obubožalo, da so jim na telesu vidni znaki nezadostnega prehranjevanja.

Ni sicer moj namen o tem razpravljati, kar pove že naslov, hočem le namigniti na enega glavnih vzrokov te krize in ta bi bil po mojem mnenju, žensko zaposlenje.

Do sedaj se je le malo o tem razpravljalo. Morda iz kavalirstva do žene. Mogoče pa tudi, da učenjaki, ki o takih stvareh navadno razpravljajo, imajo prehude žene in so radi ljubega miru raje molčali.

Vedno bolj pa se širi potreba, da bi se tudi to vprašanje radikalno rešilo. In ženo, hočeš nočeš, zopet tam postavili kamor spada, namreč za čuvateljice domačega ognjišča.

Marsikaterikrat, ko sem o tem vprašanju s kakim, ali bolj rečeno s kako razpravljaj, se mi je predbacivalo, da sem nekak ženski sovražnik. Temu ni res. Do danes sem stokrat več spoštoval žensko, kot marsikateri drugi, ki jo je sicer obsipaval z najbolj sladkimi besedami s katerimi je imel morda edini cilj jo uspravati in končno izrabljati.

Videl sem vedno v ženi mater, ali bodočo mater; tako da bi moral biti človek že podlež če bi to pozabil.

Neenravnih ljudi je mnogo in to je mogoče eden glavnih vzrokov, da se je ženski odprlo pot k delu, kamor ne spada.

Znatno je to pospešila tudi svetovna vojna in ker so delodajalci v svoji neomejeni požrešnosti kmalu uvideli, da je ženska prav malo odporna in da se jo da sorazmerno z moš-

Wagner, znameniti nemški skladatelj katerega 50 letnico smrti je pred kratkim obhajal ves kulturni svet.

kim dosti lažje obvladati, se je moško delavno moč vedno bolj zamenjavalo s žensko in imamo zategadelj vedno večjo moško brezposelnost.

O uplivu, ki ga ima ta činjenica v moralnem oziru, je bolje da molčim.

Temu zlu se ne more drugače priti do živga, kakor s strogimi zakoni in moramo v tem pogledu novi nemški zakonodaji priznati, da je od vseh držav najbolj radikalno nastopila, sledi ji Italija in menda tudi Jugoslavija in Rusija imajo v tem pogledu zakone, ki zabranjujejo ženski gotove službe.

Tudi države kakor Francija in Danska so že uvidele, da ne gre več tako naprej in kakor mi je znano pripravljajo tozadevne zakone.

Upajmo, da bo tudi Argentina enkrat zacapljala za gori navedenimi zakoni, ter tako omogočila mnogim, da se bodo greli pri domačem ognjišču, česar jim sedaj ni mogoče

S. S.

ARGENTINSKI FILMI

ki smo jih kot je čitateljem znano, pred nekaj časa prekinili jih s to številko zopet obnavljamo in sicer pod imenom "Utrinki iz naše nove domovine", ki so nič manj, ali pa še celo bolj zanimivi od prvih, zato priporočamo, da jih pazno čitate in izrežete ter pošljete svojem v staro domovino, ker boste s tem najbolj vstregli njih radovednosti o življenju in njega pri-likah v Argentini in Južni Ameriki sploh.

Uredništvo

Slovenska gostilna in trgovina jestvin

Shajališče naših rojakov

VELIKI IN PRIJETNI PROSTORI
z igriščem za kroglice in kegle

Vsako nedeljo ples

Dobra postrežba

ZMERNE CENE

TRELLES 1167

(Pol kvadre od Gaona 2400)

Buenos Aires

U. T. 59 - 2382

VSI ROJAKI SO DOBRODOŠLI

ZUBOZDRAVNICA

Dra. Samoilović de Falicov

in FELIKS FALICOV

Sprejemata od 10 do 12 in od 15—20 ure

DONATO ALVAREZ 2181

U. T. 59 - 1723

Trelles 2538

Ako se član s pojasnilom ne zadovoljuje v mnenju, da se mu godi krivica v smislu enotnih pravil, se sme pritožiti pri društvu, katero mu mora dati porotno obravnavo. Društvena porotna obravnava mora vzeti v pretres pojasnilo iz gl. urada in protidokaze prizadetega člana in na podlagi tega razsoditi, če je prizadeti član upravičen do zahtevanega izplačila. Če društvo odloči, da je izplačilo upravičeno v smislu pravil, mora izplačilo odobriti in poslati v gl. urad prepis preiskave ali obravnave in društvenega zaključka, pri čemur mora biti izraženo na podlagi katerih določb ali razlogov je prišlo društvo do zaključka za odobrenje izplačila. Ako bolniški tajnik, gl. tajnik ali upravni odsek ne smatra danih pojasnil zadostnim, pač pa smatra društveni zaključek za protipravljen ter upoštevanje istega odklanja, mora o tem društvo obvestiti v teku 30 dni po prejemu tozadevnega ovestila, pri čemur mora navesti razloge. Ako se prizadeti član s pojasnili ne zadovoljuje, sme vložiti pritožbo na gl. porotni odsek v teku 30 dni, kateremu mora predložiti vse podatke o zadevi, na podlagi katerih se je reševala. Ako se katera prizadetih strank ne zadovolji z razsodbo gl. porotnega odseka, se lahko pritoži v teku 30 dni na gl. odbor, pridržana vzota pa ostane v enotini blagajni do rešenja po najvišjem razsodišču.

Vzorec za pritožbo glede odklonitve bolniške podpore naslovljena društvu.

Kraj dne 19...

Podpisani član društva številka S. P. J.

v se pritožujem društvu radi meni odklonjene podpore po gl. bolniškem tajniku od

dne do dne
v skupni vsoti \$ in želim, da mi društvo dovoli porotno obravnavo, katera naj zadevo preišče ter izreče svoje mnenje, oziroma odlok. — Podpis člana.

10. Originalno obtožnico mora hraniti društvo v svojem arhivu kakor tudi zapisnik vsake porotne razprave. V slučajih priziva in pri uradnih obvestilih o sporni zadevi se odda ali pošlje le prepis obtožnice in zapisnika.

11. Društvo, ki krši katerokoli gornjo točko tega člena s tem, da ne vpoštevata obtožnice ali pritožbe svojih ali drugih članov, gl. odbornikov ali zastopnikov tožitelja, da na karšenkoli način prezira tožitelja iz gl. odbora ali njegovega zastopnika in se ne zmeni za njegove zahteve, da mu ne dovolj vstopa k seji ali besede pri porotni razpravi ali pri preiskavi, da trpi površne, nepravilne ali protipravlne porotne razprave, da zadržuje prepis obtožnice in zapisnika porotne razprave, da zavleče porotno razpravo čez določen čas in sploh s tem, da se na kakršenkoli način ne ravna po točkah tega člena, mora biti obtoženo pri gl. porotnem odseku in po dokazu krivde kaznovano. Tožitelj v tem slučaju ali pa vsak drug dober član prizadete ali katerega drugega društva.

Društvena porota.

12. Društveni porotni odsek sestoji iz petih članov. Vsaka stranka (tožitelj in obtoženec) izbere po dva člana, ti štirje pa petega, ki je predsednik porote. Ako se štirje porotniki ne morejo zediniti pri izboru predsednika, ga sme izvoliti društvo z navadno večino glasov. Porotniki imajo biti dobri člani društva, pri katerem je obtoženec. V porotni odsek se ne

sme imenovati sorodnikov tožitelja ali obtoženece ne takih ne, ki imajo stik pri trgovini ali pri delu s tožiteljem ali obtožencem. V slučaju, da obtoženec ne more dobiti porotnikov, imenuje društveni predsednik dva porotnika.

13. Predsednik porotnega odseka zasede predsedniško mesto in predseduje seji ves čas, dokler traja porotna razprava. Imenuje zapisnikarja izmed članov, ki mora voditi natančni zapisnik razprave in zabeležiti vsa stavljena vprašanja in odgovore na vprašanja. Pri porotni razpravi imajo besedo le predsednik porotnega odseka, porotniki, tožitelj in obtoženec in priče, vsi ostali člani pa morajo mirno sedeti na svojem mestu in poslušati, da potem lažje izrečejo svojo razsodbo. Predsednik porote mora strogo paziti, da je red in mir med razpravo.

14. Obe stranki smeta pripeljati s seboj svoje priče, ki pa morajo ostati v čakalni sobi, dokler niso poklicane po predsedniku porotnega odseka, da se slišijo. Priče morajo govoriti resnice. Če se dokaže pozneje, da so člani jednote kot priče govorili neresnico in s tem povzročili krivično razsodbo, morajo biti obtoženi pred poroto in kaznovani.

15. Predsednik porote mora paziti, da se vrši obravnava strogo na temelju obtožnice in ne sme pustiti, da bi porotnika-zagovornika te ali one stranke ali tožitelja ali obtoženca vlačila na dan stvari, ki niso v zvezi s prestopkom obtoženega člana. Tožna stranka ima v vsakem slučaju začetno in zaključno besedo. Porotniki smejo staviti potrebna vprašanja obema strankama in pričam.

Nadaljuje)

Utrinki iz nase nove domovine

Piše Prostoslav Savinski

Kralj žvekalnega gumija

I.

Prve vesti o obstoju kavčuka so prispele v Evropo po dovršenem drugem potovanju Krištofa Kolumba v Novi svet. Na tem potovanju se je ugotovilo, da so domorodci proizvajali žoge, čolne, posode za pijačo in druge predmete iz neke nepremokljive elastične snovi. Prvi popis dotičnih predmetov nam je ostavil Francoz P. Martyr d'Anghiera, ki je l. 1525 proučeval dotične predmete v današnjem Meksiku.

Ekvatorski ter peruanski Indijanci so snov imenovali "cahuchu" — kavčuk.

Nekateri raziskovalci so ponesli razne predmete v Evropo za okrasje svojih prebivališč. Ena onca (29 gramov) je veljala za takrat gorostasno svoto 25 frankov.

L. 1731 je francoska akademija ved organizirala 2 ekspediciji za določitev oblike zemlje. Eno je vodil naravoslovec La Condamine in drugo pa matematik in zvezdoslovec Bouguer. Odpluli so v tropikalne kraje Južne Amerike.

La Condamine je v prostem času proučeval živalstvo in rastlinstvo v Peruju ter Braziliji in l. 1736 je poslal kos elastičnega gumija francoski akademiji ved ter pošiljatev takole pospremil:

"V tukajšnjih gozdovih raste drevo, ki je domorodci nazivajo "hevé". Čim se nareže škorja se prikaže iz nje tekočina bela kot mleko, ki pa se na zraku strdi in otemni. Domorodci snov s sajami in dimom počrniijo ter izdelujejo iz nje razne nepremokljive predmete, ki izgledajo kakor iz usnja . . ."

**

Bilo je začetkom l. 1914 par mesecev pred izbruhom svetovne vojne. Kralj žvečilnega gumija, Severoamerikanec Mister William Wrigley je bil najavil svoj prihod v Buenos Aires. Dnevno časopisje mu je že par tednov pred prihodom delalo barnumsko reklamo. Lokavi yankee je bil namreč Argentincem obljubil, da bo v Argentini investirjal 20 milijonov dolarjev, da bo med drugim zgradil v Bs. Airesu tovarno za žvečilni gumi, ki bo zalagala vso Južno Ameriko. Ko je prišel na svoji beli jahti se nas je zbralo v buenosaireškem pristanišču nad 50.000 ljudi. Takratni predsednik republike Dr. Victorino de la Plaza mu je priredil banket, v salonskem vozu so ga vozili po celi Argentini. Ko je par tednov kasneje prispel v Bs. Aires pruski princ Henrik, brat cesarja Viljema II in takratni vrhovni poveljnik nemške vojne mornarice, mu Argentinci niso izkazali niti 20% onega navdušenja s kojim so bili obsipali Severoamerikanca.

Pred par tedni je krožila po svetovnem časopisju vest, da je v državi Arizona umrl v 70. letu starosti prosluli William Wrigley, iznajditelj žvečilnega gumija. Ta novica bi nas prav za prav ne mogla nič bolj pretresti kot vest o smrti kojega koli severoameriškega nababa, ako bi originalnost in gorostasni uspeh tega "selfmademan-a" ne pomenjala tudi kulturnega in medicinskega interesa. Da je imel zahvaliti Wrigley svoje bajeslovno premože-

nje izumu in razširitvi žvečilnega gumija, je več kot znano. Tudi podatki, ki to dejstvo ilustrirajo so bili ob priliki njegove smrti in še prej razbobnani po časopisju: dnevna proizvodnja 40 milijonov komadov žvečilnega gumija z besedilom v 47 jezikih! Letni obrat 130 milijonov dolarjev (ali v prejšnjih letih ko še ni bilo krize je znašal letni obrat baje preko 300 milijonov dolarjev). Čisti letni dobiček Wrigley-ov je znašal 12 milijonov dolarjev letno, za reklamo je izdal 4 milijone letno. Uprav ameriške številke!

Ako pomislimo, da imajo te imponujoče številke svoj izvor v docela neznatnem, začetkoma celo malo priljubljenem predmetu, se moramo nehoté vprašati kakšen je bil prav za prav povod za tako ogromno razširitev ozir. konzum žvečilnega gumija? V časopisju je stalo, da je ogromna, dosledna in neodjenljiva reklama bila oni most, preko katerega je Wrigley prekoračil vse potežkoče. Mogoče. Gotovo je več kot drobec resnice na tem, kajti Wrigley je začetkoma kakor tudi pozneje izdal veliko svote za reklamo. Ali popolna resnica to ni: kajti v sev. Ameriki so tudi drugi delali reklamo za daleko boljše in praktičnejše predmete kot žvečilni gumij, ne da bi se bili ovenčali z uspehom liki Wrgley. In k temu: na koga je uplivala ta reklama? Ali so bili šolski paglaveci ali neizobraženi ljudje, ki so posegli po žvečalnem gumiju? To bi še razumeli. Ali težko razumemo, ako slišimo, da korifeje kot Kellog — oče protivojnega pakta, žvečijo gumi in to celo v družbi! Podležijo li takšne osebnosti tudi vihravi reklamami? Iznajdljivi, gorostasni reklamisti? — Tega gotovo ne moremo sprejeti brez nadaljnega, temveč moramo priznati, da tiči za žvečilnim gumijem še kaj drugega, kar bi moglo razbistriti njegov uspeh. Kakšna je torej tajnost o uspehu žvečilnega gumija?

Wrigley je opazoval v svoji domovini kako so žvekali smolo pastirji in šolarji. To ni gotovo nič posebnega, kajti tudi drugje je razširjeno žvečenje smole. V mnogih krajih velja to za nekaj zdravega, ne da bi ljudje mogli navesti v čem prav za prav obstoji ta zdravilni moment; ponajveč se pripisuje smoli sami ali sličnim substancijam njih zdravilni vpliv. Tako na primer je na Tirolskem smrečja smola na glasu izbornega sredstva za prebavo; tudi na Švedskem žvečijo neko vrsto smolo zvano "thuggada". V raznih tropičnih krajih žvečijo sladkorni trs, po vsem argentinskem severu, Boliviji Peru, pa žvečijo od jutra do noči takozvano koko, to je listje onega drevesa, iz kojega se prideluje v farmakopeji tako razširjena kokaina. Tudi druge snovi se večkrat vporabljajo za žvečenje ter se označujejo kot "zdrave".

Spomnimo se samo v stari domovini naših čikarjev, ki brez čikanja niso mogli živeti, še predno so legli so si dali v usta dober zalogaj kar po cele vence tega žvečilnega tobaka se je prodajalo svoj čas v stari domovini in noben almacen ni bil brez njega. V moji očetovski hiši je služil hlapec, ki je porabil teh "klobas" za 2 goldinarja na mesec.

Brezdvomno je prebrisani Wrigley kmalu iz-

tuhtal vpliv tega žvečenja. In ker je svojemu žvečilnemu gumiju pridodal še razne sadne in rastlinske ekstrakte je mogel pokazati tudi na nje kot pospeševalce zdravja. Najbrže pa je bil za njega presrečen slučaj, da je baš v tem času v sev. Ameriki nastopil mož, ki je s svojim ugledom in besedo "žvečilno kulturo" mogočno podprl, dasi na videz ni delal reklame zanjo. Bil je to učenjak Horace Fletcher, ki je l. 1908 izdal v New Yorku knjigo "New glutton or epicure", ki v njej obravnava važnost žvečenja za prebavo. Knjiga je dosegla ogromen uspeh in slavni vseučiliški profesorji kot Forster — Cambridge, Chittenden — Yale, Irving — London so napisali pohvalne ocene o knjigi, češ, da prinaša popolnoma nove nazore o prebavi pri modernem človeštvu in o vsem kar je s tem vprašanjem v zvezi. To tembolj ker so si bili v sev. Ameriki o tem svesti, da v tej točki ni vse v redu. Tu si je mislil prefrigani Wrigley: "hic Rhodus, hic salta", ter spretno izrabil valovanje, ki je nastalo po obelodanitvi omenjene knjige. S začetnim kapitalom od 100.000 dolarjev za reklamo je l. 1908 začel bombardirati New York. Tukaj tičijo ti "bussines-možje", ki tako hlastno jedó, ki vse pogoltnejo brez žvečenja, ki za jesti "nimajo časa". Seveda potem ko obogatijo si vzamejo ta čas ter plovejo vsako leto preko velike luže v Karlove Vari ali kako drugo svetovno zdravilišče, da tam splahnejo svoj želodec in prebavila ter skušajo prebavo spraviti v normalen tir. Takšne hlastno jedóče in skoro ne žvečujoče ljudi si je Wrigley izbral za svojo tarčo. Sprvoma je bil žvekalni gumij darovan kot nameček pri nakupih v trgovinah za živila a kmalu je prešel na fabrikacijo na veliko ter zahteval da imajo trgovci gumi v zalogi. Kasneje se je konzum razširil na vse sloje prebivalstva, posebno pa športovci, ki jim je stal Wrigley blizu, so propagirali kot koristno in zdravilno sredstvo. Tudi mnogi kadilci so oustili kajenje ter posegli po gumiju.

V Argentini se je v medvojnih letih konzum tega gumija — imenovali so ga "yum-yum" — tako razširil, da ga ni bilo almacena, trafike, kioska, ki bi ga ne bil prodajal. Na tisoče ambulantov se je preživljalo s prodajo gumija. Zasegel je prav v vse plasti argentinskega prebivalstva. Vsak policaj na oglu je imel žvekalni gumij v ustih. Žvekali smo v pisarni, gledališču, v tramvaju, v vlaku, na ulici; celo v cerkvah sem opazoval, da so žvekale nekatere ženske. Slava žvekalnega gumija je danes v Argentini zatemnela. "Sic transit gloria mundi". Današnja mlajša generacija skoro da ne ve, kaj je "yum-yum". V sev. Ameriki pa se je navada žvečenja — dasi v zmanjšanem obsegu — do danes ohranila.

(Nadaljevanje)

IZKUŠENA BABICA

FILOMENA BENEŠ DE BILIK,

diplomirana na univerzi v Pragi in v Buenos Airesu. Zdravi vse ženske bolezni. vse ženske bolezni. Sprejema tudi noseče v popolno oskrbo na dom.

Ordinira od 9 ure zjutraj do 20 ure zvečer

LIMA 1217, I. nadstr.

U. T. 23 Buen Orden 3389 — Bs. Aires

OTOK GOBAVCEV

San-Juanu de Portorico nasproti, zunaj zaliva, prilično dve milji od "Castilla de Moro" je otok "de las Cabaras". Dolg je in ozek, kamenit, brez kakršnekoli rastline, da bi ga iz višave skoraj zamenjal z mrtvim aligatorjem.

Niti enega drevesa ni nikjer, ker zaradi slane obale ne more uspevati. Le tu pa tam klavrno zeleni v nižinah šop trave. Kadar se razvname silen vihar in zaganja morske valove od obale do obale čez skalnati otok, se zdi, da se časih potopi in spet prikaže iz penečih se valov, se pozibava kakor podladje prevrnjenega čolna.

Tukaj na teh zapuščenih čerch so ameriška oblastva zgradila bolnico za gobavce.

"De la Cabras" (kozji otok) imenuje ta otok, toda v svojem srcu sem mu dal za zmerom ime otoka groze. Ko smo obiskali ta strašni kos zemlje, sršče iz širnega morja, je bilo v bolnici štirideset nesrečnežev, med katerimi je najstarejši že celih sedem in dvajset let jetnik tega brezupnega otoka. Nadzorstvo, ki ga je določilo zdravstveno oblastvo, je nad vse stroga. Toda kljub temu se posreči temu ali onemu obupanu, da najde utehe in odrešenje v pošastnih valovih morja.

Ljubezen zaznamovanih

Razen najbližnjih sorodnikov, ki jim je dovoljeno, da vsakih štirinajst dni obiščejo nesrečne svojce, ne sme nihče brez posebnega dovoljenja oblasti pristati na teh zaznamovanih skalah. Vsak teden obišče brivce bolnike. Hrano jim pošiljajo vsak mesec enkrat iz San Juana, zdravijo pa izobčence vsak teden enkrat z injekcijami, ki sicer bolezni ne ozdravijo, pač pa olajšajo, ali pa, če smo poštenci: podaljšajo.

Ozdraviti se gobavost sploh ne da. One srečne, ki umro, pokopljejo brez vsakih slovesnosti.

Izgnanci živijo popolnoma ločeno ali pa v skupinah po tri ali štiri v majhnih lesenih hišicah, ženske na eni, moški na drugi strani otoka. Ponoči nadzirajo pazniki otočane, da bi se ne razvnela med gobavci ljubezen, ki je močnejša od studa. Toda sila ne pozna nobenih ovir; niti nagnusnost, niti ostudni gnoj, niti predpisi jih ne motijo, da se ne bi na skrivnem sestajali; skoraj vsako leto zagleda sredi sramote, gnusobe in smrti kak otročiček luč sveta.

Fotograf, ki nas spremlja, se ponudi, da mi fotografira nekaj bolnikov. Može se privlečejo, mlahavi, medli in otopeli, i nse postavijo čerjo, mlahavi, medli in otopeli, in se postavijo Zene se pa skrivajo; kljub njihovem žalostnemu gorju ni umrla v njih ničemurnost. Nikdo jih ne sme videti, njihovo ostudnost naj pozna le skalnati otok, čigar zemljo teptajo, ki jih bo, če je Bog milostljiv, kmalu skrila v svojem naročju.

Toda čez nekaj minut se vendar spet prikažejo: premislile so se: "Lahko nas boste fotografirali", pravijo, "če nam dovolite, da se nekoliko nališpamo."

Kmalu se vrnejo: ta je belo oblečena, ona sinje, plavolaska si je nakodrala lase, druga je nateknila lakaste čevljičke ali ovila kôketno svilnato ruto okoli vratu. Iz vseh vetrov so: Kitajke, črnke — toda vse buljijo v nas zabuhlih in nakaznih obrazov, ki so podobni strašljivim predpustnim šemam. Neka žena prosi za sliko, ker bi jo rada poslala svoji materi.

Neka druga, ki kuje stihe, pripoveduje o svojem otroškem veselju, kadar zagledajo ladjo, ki pluje mimo otoka. "Me smo histerične", pra-

vi, "kajti lepega jutra se prebudimo vesele in razposajene, pojemo in kvantamo, smejemo se nič nam ni hudo. Nenadoma pa ena izmed nas krčevito zajoče in vse se spustimo v jok za njo, ne vedoč, zakaj."

Ljudje, ki zginejo ob živem telesu

Strahovit je učinek gobavosti. Gobavost gloda na nogah, dokler ne ostanejo od njih le še neobčutljivi okrški, ušesa odpadajo, nos, prsti in roke. Značilno je pri tej bolezni, da izgube oboleli udje sleherni občutek. Pri gobaveih je živčni sistem nepopoln, zlasti v okončinah. Zdi se, da se jim čutila sproti selijo proti komolecu, kolenu, itd. Njihov občutek tamjenja, zato se jim zdi, da plavajo po zraku, ker ne čutijo dotika z zemljo.

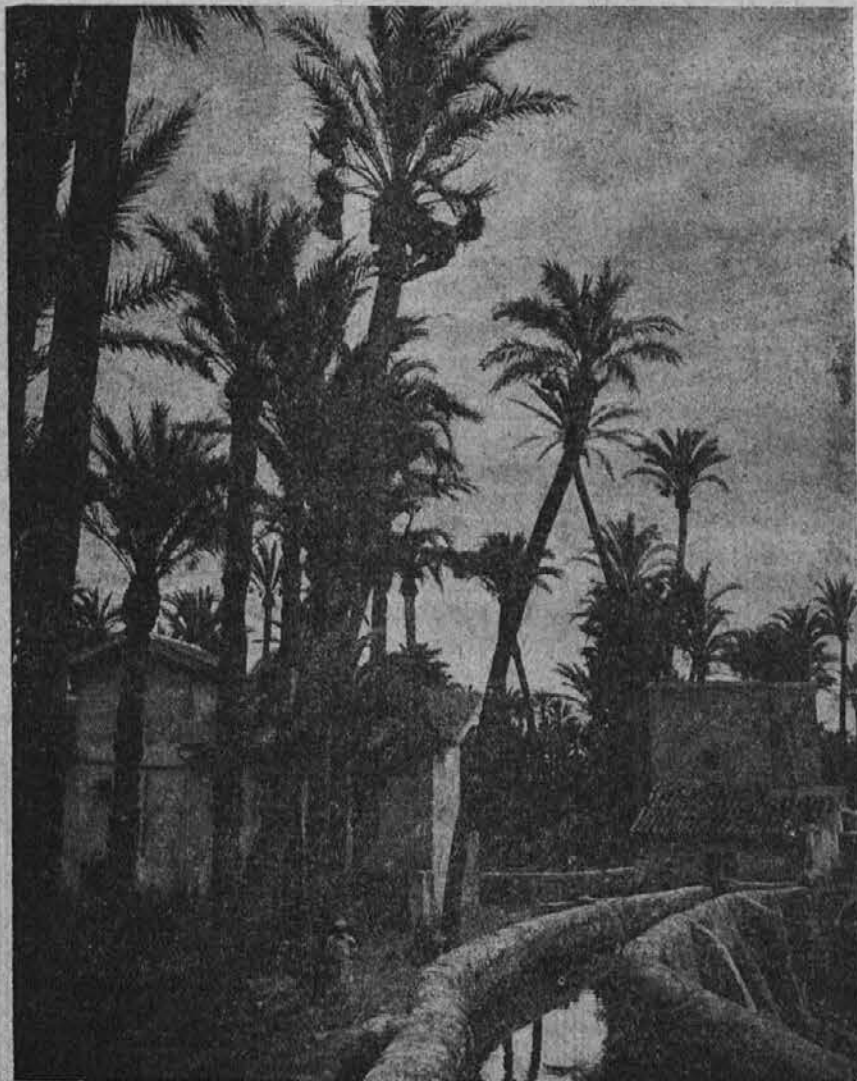
Bolniki ne morejo stran od nas. Naveski, s katerimi so se nališpali, povzdigujejo njihovo samodopadenje, toda njihova oglodana telesa v svečanih oblekah vse bolj spominjajo na eve-toče grobove.

"Tukajle", nam zakliče najmlajša izmed njih, "slavimo sveti večer s plesom in petjem. Tukaj proslavljamo četrti julij, dan neodvisnosti Združenih držav. Takrat nam pošljejo iz San Juana rož in slaščice in še duhovna nam dajo, da nam bere mašo." — Okoli nje, ki je pravkar govorila, se smehljajo rumeni in blede-zeni znakaženi obrazi...

Ogledali smo si bolnico, jedilnico v njej in tesne spalnice, ki so okrašene po stenah z nabornimi slikami, fotografijami in razglednicami. Muh je pa toliko tu, da vse ozračje kar brni.

Kasneje smo se razgledali po otoku ter obiskali pokopališče, ki smo prišli do njega po skalnati in trnjevi poti. Dvajset surovih lesenih križev, ki se zde kar tako na slepo srečo zapitih ubogih par. Nikjer ni kamna, nikjer gredičeni v zemljo, je ves okras poslednjega doma ce...

Nikomur ni mar te puščobe. Toda nikoli ni človeško oko videlo bolj svete in tihe njive bož-

Grad je
ga bogat
objektu
spoda,
mo ona
turna, ki
zgradil
potu in
le pre
znači, da
ligentem
bražen,
ne bil
takega
vanja
Enaka
besa je
obljub
lavstvo,
jajno"
zadnjih
da ga
kakršn
metoda.

VITAMIN C

Njegov pomen za matere in otroke

Vitamin C, o katerem so prvotno mislili, da deluje samo proti skorbutu, je po zadnjih raziskovanjih odločilnega pomena tudi za množitev. Najdemo ga v mnogih rastlinah, a ne v povajočem semenu, dočim se v trenutku klit-

se razvija v velikih množinah. Posebno mnogo tega vitamina je v zelenjavi, v svežem krompirju, citronah, oranžah, paradižnikih, malinah, jagodah, jabolkih, hruškah. Med živalskimi produkti ga najdemo posebno v mleku, manj pa v mišicah, jetrih in obistih. Pri človeku ga je največ v tako zvanem kolostru, prvem ženskem mleku, v skorji stranskih obi-

le, kakor je to zapuščeno grobišče gobaveev. Tam trohijo trupla, ki so že v življenju gnila, tam počivajo duše, ki so jih človeški zakoni odsodili na molk in pregnanstvo, da za večno počivajo pod rušo, ki jih krije, tam so ljudje brez imena, ki jim ni bilo dano svobodno misliti in ljubiti — ki so se rodili Bog ve komu v strahu in nasladi...

Otok grozote! Ko sem se vračal in se je moj otok oddaljeval od njegove obale, je bilo v me- ni toliko žalosti in toliko sočutja, da sem sedel na hrbtno proti strašnemu kosu zemlje in se ni- ni upal obrniti glave.

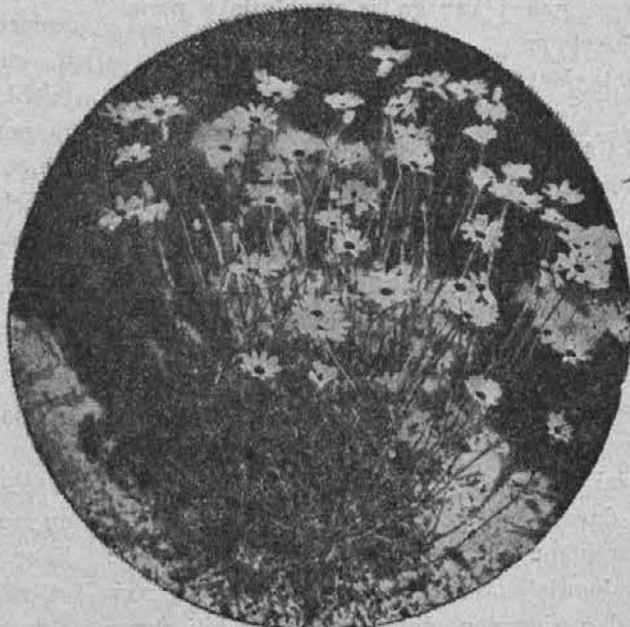
nemške- katerih se ilka go- je sa- in kul- vendar krašuje v rokami vevec, kar on inte- rekoč izo- drugače izvršiti stano-

dobna ne- val in še Hitler de- tudi "si- kot smo v ali s tem, mo izdul, tabistična

sti in v rumenem telesu jajčnika. Kemično je tako imenovana heksuronska kislina. V zadnjem času so ga odkrili v velikih množinah v papriki.

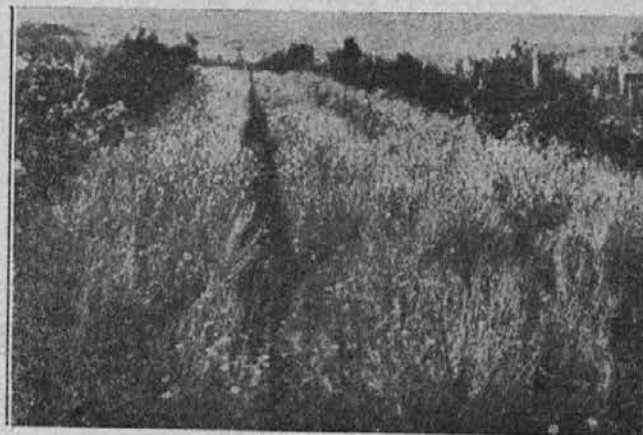
Kar se tiče njegove vloge na spolno življenje, poroča o tem obširno E. Vogt v neki medicinski reviji.

Kakor drugi vitamini, prehaja tudi ta vitamin od matere preko materine pogače v plod. Zato so vitamini, prehaja tudi ta vitamin od matere preko materine pogače v plod. Zato so vitamini v materini hrani za plod, a tudi za prvi čas otrokovega življenja odločilnega po-

mena. Poskusi z morskimi prašički, ki so pa za ta vitamin še posebno občutljivi, so pokazali, da 50 odstotkov samice ni moglo zanositi, če niso dobivale vitamina C v svoji hrani. Mnoge med tistimi, ki so se oplodile, so dobivale skorbut, a druge so abortirale. Materino telo ob-

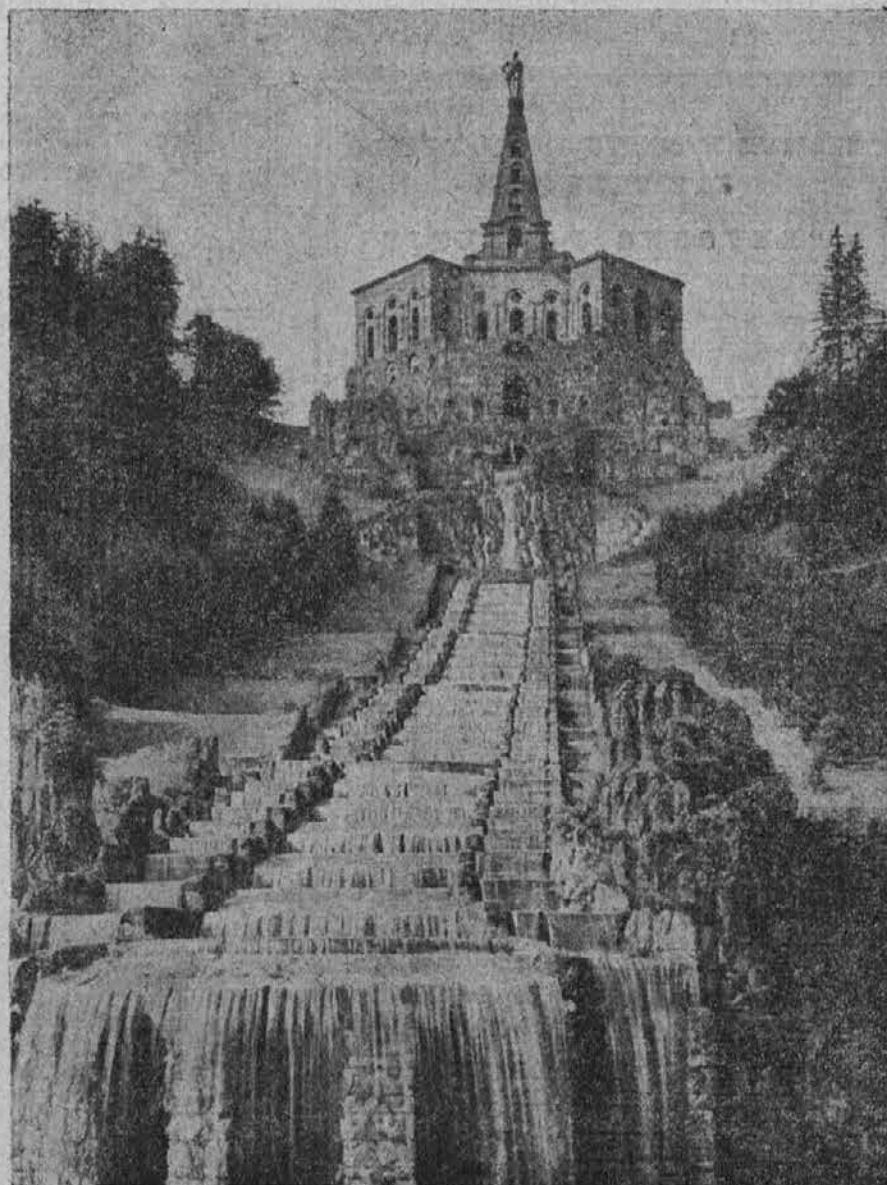
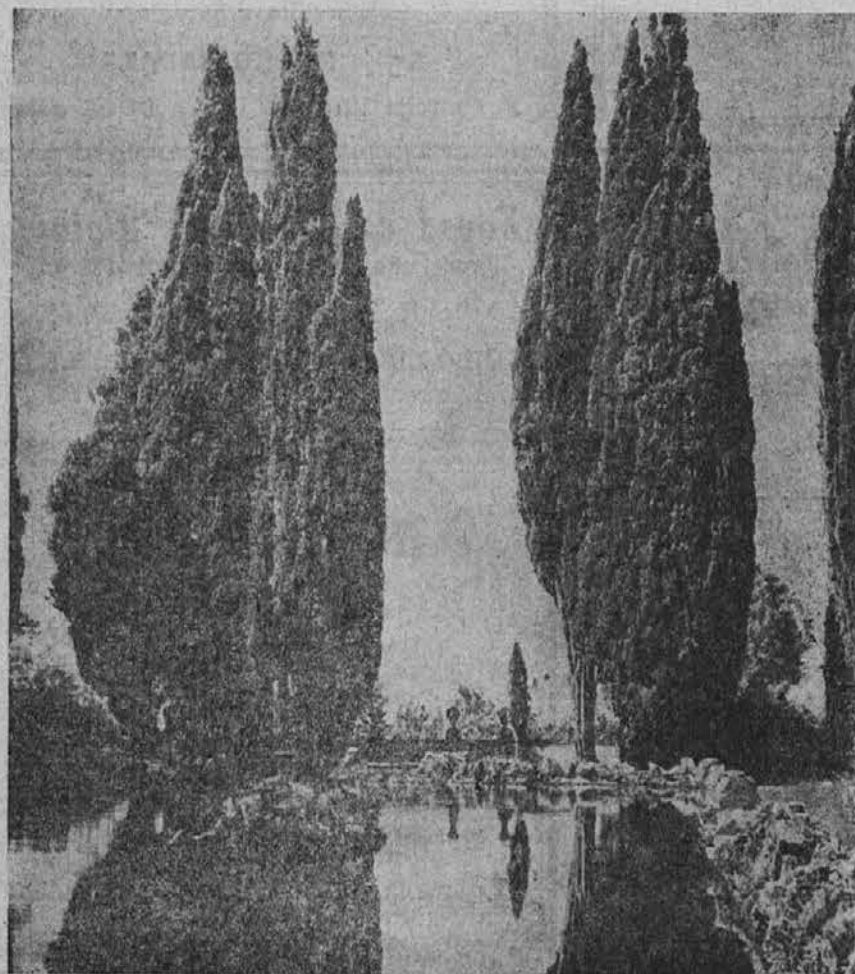
daja vedno le del vitamina plodu, drugi del si hrani kot rezervo. Če odda premalo, plod umre. Tudi po rojstvu potrebujejo plodi neke vitaminske rezerve, da se morejo normalno razvijati.

Človek ni tako občutljiv, vendar pa nedostajanje vitamina C tudi njemu povzroča celo vrsto bolezni. Sem bi espadali tudi marsikateri

primeri nerodovitnosti in umiranja plodu. Če vsebuje materino mleko premalo tega vitamina, povzroča to novorojencu razne kvare in bolezni.

Mladinski oddelek

F. J. MAGJER:

PASTIRČEK

(Iz zbirke "Miholjčice in valpovčice")

Še majhnemu so Mareti umrli starši, sam pa je prišel v večjo zadrugo. Porivali in suvali so ga sem in tja.

"Zgubi se... v napotje si."

"Zgini... kaj nastavljaš ušesa, ko starejši govore?"

Tako je bilo dan za dnem, dokler ni prišla rešitev. Stari Tadija, zadrugin svinjski pastir, je nenadoma obolel in odšel tja, okoder ni povratka.

"Kdo nam bo zdaj pasel blago?! Ni ga, ki bi nadomestil Tadija."

Mladina, ki ji je le do norčij in potikanja po vasi, je takoj začela napeljavati vode na svoj mlin:

"Kdo bo zdaj pasel? Jaz... Jaz ne morem... Kje bi jaz mogel?"

"In jaz tudi ne morem..."

"To je težko, od jutra do večera."

"Pa še po dežju in slabemu vremenu..."

Samo naš sedmletni Mareta molči ko mu-tast. Dobro je vedel, da so to samo izgovori. Njegovi vrstniki pač raje pohajajo in se potikajo kdove kje, kakor pa da bi pasli živino. A če bi to pred zadrugo povedal — to bi vpili nanj in ga grdili! Vsi bi planili, da ni res in imel bi le še nove sovražnike. Zato — jezik za zobe.

V teh mislih ga prekine zadrugarjev glas:

"No, kaj bo z živino?! Kdo jo bo pasel!"

Stara pesem se je ponovila. Vsak se je izgovarjal po svoje. Ko je neki deček rekel, da bi

rad, a da bo moral v šolo, se je gazda namrgodil.

"Prav praviš... viš, na to nisem niti mislil."

Hotel je že oditi, ko se mu je pogled nenadoma ustavil na Mareti. Sočutno in vprašnje ga je pogledal. Mareta se zdrzne. To je bilo prvi pot po smrti njegovih staršev, da ga je hišni gospodar, starešina zadruge, pogledal z nekim zanimanjem in mu posvetil posebno pozornost. Mareto je ta pogled dirnil; zdel se mu je nekaj velikega, nekaj kar ga je napolnilo s prijetnim čuvstvom.

"In ti, Mareta?!"

"Jaz... Jaz... dragi oče... jaz bom..."

"Ti-ti?!"

"Bom... jaz bom."

Stari Djuka Perošev se sladko nesmehe. Glej tega otroka! Pa ravno ta, ko nanj niti mislil nisem. Ta, ki ga itak vsi v hiši gledamo postrani, kakor nepotrebno bitje... In bilo mu je žal, da je bil tudi sam večkrat krivično osoren, nasproti malemu Mareti, in glej, ravno ta hoče doprinesiti za zadrugo največjo žrtev. Pobožal ga je po licu in ga skušal opogumiti.

Ta dan je bilo za Mareto veselja na pretek. Še danes mu ne gre v glavo, kaj vse se je z njim dogajalo. Samo to ve, da je bil to najlepši dan njegovega življenja. Vsi so bili okrog njega, pa se mu dobrikali, ga božali. Vrstniki, bratranci in sestričen v zadrugi so ga na vse načine podkupovali in bili natihem vsi srečni, da jim ne bo treba pasti. Tudi doraslejši so bili veseli, da je šla pastinska grenkost mimo njih in bo mogel še nadalje vsak delati po svoji sposobnosti in nagnjenju, bodisi že doma, na polju, v slivniku, skednju itd. In sam poglavar zadruge je računal in se veselil da bo mogel

plačevati posebnega pastirja. Res je Mareta sedaj celo nekaj prihraniti, ker mu ne bo treba še otrok, a ga bo že sam poučil o vsem in v par letih bo to fant, kakor le kaj, in izučen pastir, kakršnega bo imela samo zadruga Djuka Peroševa. Da bi zato tudi sam kaj doprinesel in da bi bilo Maretino veselje še večje ter bi se z radostjo oklenil novega poklica, je šel z njim k jermenarju in mu kupil lepo novo usnjeno torbo in druge drobnarije, ki so pastirju potrebne, ko nosi brašno s seboj. Kupil mu je tudi čisto nove bele bregeše in mu podaril lepo višnjevko za pastirsko palico.

Na vse to bi bil Mareta skoroda ponorel od radosti. Preveč vsega tega je prišlo nadenj, na en pot. V tako prijetnem razpoloženju je mislil samo na svoje novo pastirsko življenje in pozabil na zadrugarje, na vrstnike in vse drugo.

Nekoliko dni kasneje je bil Mareta sam svoj gospod. Živino je gonil na pašo. V "gaju" je našel prijazno družino... svoje nove vrstnike, ki so ga kot novince sprejeli s posebnim veseljem. Čez dan so pazili in tekali za živino, da ne bi hodila v škodo. Dopoldne so posedali vsi skupaj v uti; ob vročini so brezbrizno polegali na ledini in čakali, da po vrsti zamenjajo "stražo". Če je kateri žejen — kar k studencu; vzdigne listje pa z votlo bučko zajame, kolikor ga je volje. Ob deževnem vremenu, so se stisnili v uto in povest se je vrstila za povestjo. Staro se ponavlja v novi obliki, vsak stresa iz rokava svoje "doživljaje", pripoveduje o "domu", dokler ne leže mrak. A ko zvečer priženeš domov, te zadrugarji sprejmo s spoštovanjem, ker si čez dan za hišo storil veliko... zelo veliko. Saj je živina vsaki hiši — blago... Pade ti kaj boljšega za večerjo in lepša beseda pri pogovoru. Zato ni čudno, da se je Mareta hitro znašel v novem položaju in se privadil novemu življenju...

**SELITVE V MESTU IN NA DEŽELO
ZA ZMERNE CENE**

PREVOZNO PODJETJE

RAFAEL TURK

OSORIO 5085 esq. WARNES 2200

U. T. 59-2505 in 59-3667

FRANC KLAJNŠEK, zidarski majster

Calle MARCO SASTRE 4351,

esq. Sanabria, Villa Devoto

BUENOS AIRES

U. T. 50-0277

V dar dobite

na vsakih 6 slik, ki stanejo od 3—6 \$,
lepo sliko v barvah

Atelje MARKO RADALJ

F. Quiroga 1275

DOCK SUD

Zavod sv. Cirila in Metoda

sprejema dečke v popolno varstvo.

Obrnite se pismeno ali osebno na:

ASILO LIPA, VILLA MADERO C.G.B.A.
(Bs. Aires)

Hotel Restaurant

"FERRARI"

WARNES 2107

Nasproti postaje "La Paternal"

Pripravno prenočišče, za potnike in družine. — Kopalnice z mrzlo in gorko vodo. — Cene zmerne.

Pripravno tudi za bankete ali svadbo
z vsem komfortom \$ 2.—

Fotografija "LA MODERNA"

Edina in najbolj poznana fotografija v
slovenski koloniji.

NOVOPOROČENCI! Najboljši in naj-trajnejši spomin je lepa in dobro izdelana povečana slika, ki Vam jo napravi fotografija "LA MODERNA". Posebne cene z velikim popustom z ozirom na številno slovensko klientelo.

Poštarne slike od \$ 5.— dalje ducat. Obiščete nas lahko vsak dan do devetih zvečer, tudi ob sobotah. — Ne pozabiti:

Fotografija "LA MODERNA"

S. Saslavsky

Av. SAN MARTIN 2579

Bs. Aires

Telefon: 59 - 0522

**POZOR
ROJAKI!**

Krojačnica

in trgovina

z manifakturnim blagom, ter sploh z vsemi potrebščinami

Cene konkurenčne
Se priporoča

**SEBASTIAN
MOZETIČ**

OSORIO 5025

LA PATERNAL

BUENOS AIRES

Dekliška greda

MATI IN MATERE

Žena in mati sta začetek in konec človeštva. Z ženo, z materjo se vzdigne ali pade tudi mož. Le malo velikih žen ali mater pozna zgodovina, kjerkoli pa nastopa velik zaslužen mož, vedno vprašamo po njegovi materi, ker le od matere izvira prava ljubezen sveta, druga ljubezen je prenešana, od nje izposojena. Mati skriva v sebi največjo skrivnost življenja, ona gleda v neomejeno daljavo, kjer se dotika nebo in zemlja.

"Otroci spomnite se svoje matere; naj bo živa ali naj jo krije črni grob — počastiti jo je treba ker ona vas je rodila v bolečinah, ona vas je vzgojila v skrbih in v samozatajevanju."

Nehote se spominjam besed, ki sem jih slišala pred par dnevi iz ust mlade, premožne gospe: "...Bog varuj, da bi dobila še otroka, dosti imam s svojima..."

Takrat sem se zamislila, spomnila se svoje prijateljice mlade, zdrave, nežne ženske — 10 let je poročena in brez otrok. Njene ustnice so stisnjene, kakor bi hotele kaj govoriti in iščejo šele besede... Le molči, molči — saj jih poznam, te besede—!

Tvoje oči bodo gledale sanjavo v daljavo in srce bo tako polno hrepenenja, tako polno ljubezni — pa roke tvoje bodo prazne — ker v druge roke bosta vsipala zlatolasa punčka in zdrav, krepak fantek prvi pomladanski cvet. Kako čudno so le razdeljeni, o Bog, tvoji darovi! In tudi tvoje roke, o ženska, ki pelješ mimo mojega okna bolno starko vsak dan na sprehod, bodo vedno prazne. Kaj nisi tudi ti bitje iz vrste onih, ki so žrtvovali mladost, veselje sveta trpljenju človeštva? Nisi tudi ti iz vrste onih realnih delavk in angelov, katere že heroično delo samo napravili za matere; matere zavoljo njih ljubezni, zavoljo njih usmiljenja in zvestobe?

Danes ne smemo misliti samo na one, ki so res rodile, marveč tudi na onih tisoč in tisoč žensk, ki stojijo zunaj v šumečem življenju, in so visoko, visoko na donimi, ki se postavljajo s tem, da so matere, pa živijo brezskrbno v dan in se ženejo le po praznem lišpu in za veselimi dogodki in se dajo klicati za "matere".

Na klopi v parku sedita mlada mama s svojim otrokom in stara "večna mladenka" s svojim psičkom. Že dolgo kriči otrok iz polnega grla, mati ne sliši nič, ne vidi nič — s svojo prijateljico se mora prej pogovoriti, če se mor-da možki res vsi enako neobzirni proti ženam, ali so vsi enako skopi in tako. Ne briga se, če je otrok lačen, ali zaspan, ali bolan, da tako grozno kriči. Starka zraven nje pa gleda na nebo in reče s trepetajočim glasom: "Dež bo in pozno je. Gotovo si že lačen, le pojdi, moj kužek, da ne boš moker" in s hitrimi koraki stopi domov. —

"Lahko greš danes na led", reče mama svoji desetletni hčerkici. — Bila je poznozimski nedelja, toplo je sijalo sonce in topil se je led. "Pa nikar", ji rečem, "danes vendar ni ledu in če je, ne more biti dovolj močan — to je preveč nevarno. Kaj si že pozabila, kako huda nesreča se je zgodila lani ob takem vremenu?"

"Ah pojdi, kdo bo tako strahopeten? Kaj misliš, da bom na tak lep dan gledala samo svojo hčerko? In razburjeno vzame svoj rdeči "crayon" za ustne — in s tem je stvar tudi končana. — Alma gre v svojih smučarskih hlačah na led, mama pa se pelje s svojim prijateljem na sprehod. In bilo je tistega večera, ko sem vprašala svojo služkinjo: — "Ste se kaj dobro imeli danes popoldne—?" Solze so ji stale v očeh: "Ah, je vzdihovala, kako bi se, ko vidim druge ženske iti na sprehod z otroki, jaz pa ne morem imeti svojega pri sebi." ...Da... tudi ona je mati — več je trpela, več prestala kakor me, ki smo rodile v sreči in ljubezni. Še veliko bolj je bila križana.

Tudi v njene roke bo vložil danes majhen fantek dišeče rože — njeno srce pa bo trepetalo —: "Kako dolgo še, o ti moj otrok, me boš ljubil, kako dolgo še bom tvoja mamica—" Vi niste slišali tisočerihi vzdihljajev v temni noči in njenih molitev, niste videli solz njenih rdečih oči, niste videli, kako so roke matere po težkem delu skrivale dinar za dinarjem za vas. In slednjič ne smemo pozabiti onih mater, ki jih zasmehuje zgodovina in literatura že sto let, mačehe.

Tudi najsrečnejša mati je povzdignjena na križ, s katerega ne pride, dokler ne reče svojega "dopolnjeno je". Z otrokom poda stvarnik materi svoje najlepše delo, a neizpopolnjeno v roke, ona naj ga dopolnjuje — in to skupno delo je, ki pelje mater v božjo bližino, ki jo vodi bližje neba, njen pogled pa v ono neomejeno daljavo. Otrok je najbolj čudna skrivnost, v njem ležijo vse mogočnosti, z njegovim življenjem pa gre korak za korakom nešteto vprašanj: "Se bo dobro razvil, bo srečen, pošten človek, bo nekoč tudi osrečil druge?" Iz

matere se obogati otrok, ona je, ki prenaša samo sebe na njega, tako da je usoda ljudstev in narodov globoko zapletena z materinstvom. In ravno v tem leži največja tragika onega materinstva, ki je samo prevzeto, kjer stopi žrtev namesto slepe ljubezni, žrtev mačehe. Otrok, ki je videl, kako je žrtvovala mačeha zadnji dinar za njegovo bodočnost, ki je videl v mačehinih očeh solze, ko je ležal bolan v svoji postelji, ki je videl njene solze, ob njenem poročnem dnevu, ta otrok ne sme plesti na današnji dan le svežega venca za materin grob, ne tudi svež šopek dehtečih šmarnic naj veže in jih poklonil mačehinim sivim lasem, ker ona je še v veliko večji meri usoda otrokova, iz nje nega duha je otrok drugič rojen.

Iz bistva mater se obogati otrok. — Mogoče no mi še danes zveni v ušesih ona češka povest Božene Nemčeve o babici, ki nam jo je čital oče ob dolgih večerih. In kako mi je pripovedoval mož o svoji materi: "Če so prišli dolgi zimski večeri, je grela mamica kavo za nas otroke, sedli smo okoli nje in v polmraku pri topli peči nam je pripovedovala o velikem potopu, o Jožefu in Mojzesu, o Kristusovem rojstvu v ubogem hlevčku in o njegovem trpljenju..." O, kje ste časi!? — V zakajeni kavarni sedi sedaj mati s svojim otrokom, žnjim gleda slike iz "Vie de Paris", od njenih ustnic pa srka otrok umeno rdečilo, iz njenih kratkih las vdihava vonj parfuma. O matere! Ne zadošča, da ste rodile otroke v bolesti, ker tudi žival rodi v bolečinah — ne — tu ne zadošča samo instinktivna materinska ljubezen tu mora biti ljubezen globoko v sebe segajoče inteligence, moralnosti, dolžnosti. In ravno v višjih krogih, ravno v mestu bi se morala najti ta ljubezen... in se tudi najde, na žalost pa bolj poredkem. Le večkrat pozabi dandanes mati v šumu življenja, da nikdar ne minejo vtisi, ki jih daje svojemu otroku. Dolgo počivajo in zorijo v njem, kakor zrnec v zemlji, nekoč pa pridejo vendar na dan navadno že kot dejanja. Za ta dejanja svojega otroka pa boš odgovorna nekoč ti, mati! Ne samo odgovorna, trpela boš za nje — ker ti si oni veliki oltar, na katerem se žrtvuje za blagostanje človeštva. Mati, varuj svoje stopinje in če se izpolnjuje v tebi človeška usoda obdaj jo s toplo ljudna materinskega dneva.

Dr. Milica Strmšek

Neznana mati skoro štirinajst milijonov sinov padlih na bojišču in pomrlih radi svetovne vojne v letih 1914—1918. Neštevilno vdov, sirot, sester in nevest je ostalo zapuščenih in osirotelih radi tega klanja, ki ni nič drugega kot kapric velekapitalistov, ki pošiljajo ubogo ljudstvo v boj zato, da si oni napolnijo svoje žepce in se obenem odkrižajo prebujajočega se proletarijata.

PIERRE L'ERMITE:

DEKLICA Z ODPRTIMI OČMI

...Naposled pa še ljubosumnost, tista strahna ženska ljubosumnost, ki je vsak hip pripravljena, da se vrže na drugo — neljubo — žensko... Toda pustimo to in lotimo se nujnejšega!

Ta hip je spremenil gospod voditelj svojo govorico ter postal ukazujoč:

"...Najprej vaju odvedem na kosilo in na večerjo "k nam"; in to danes, jutri in dokler vama bo všeč. Imam namreč neprecenljivo srečo, da mi je mati še živa, ki mi gospodinji. Zagotavljam vama, da vaju ne bo sprejela, kakor vaju je sprejela gospa Maude."

...Moja mošnja sicer ni velika, a vama je popolnoma na razpolago. aZtorej prosim, da raztrgate brzojavko, ki nima več nobenega pomena. Kakor sem že dejal, se vama ponudim, da vaju vodim po Parizu in okolivi, kolikor vama drago in kolikor mi moja pastirska služba dopušča. Zdaj imam baš malo prostega časa, a kolikor ga imam, ga posvetim z največjim veseljem vama. Sicer pa pozna tudi moja mati zelo dobro Pariz; prav lahko vaju bo spremljala...

Ne smete namreče soditi naših pridnih 40.000 Montmartrečanov po treh posameznih vzorcih!... To bi me silno bolelo...

Tedaj ga je pa prekinila teta s trudno kretinjo:

"Zahvaljeni od srea, gospod voditelj. Toda jaz imam še eno samo željo: čimprej odtod in čimprej nazaj domov v Noirmoutier!... In ti Rolanda?"

"Jaz? Oh tetka, saj dobro veste, s koliko radostjo bi bila sploh ostala doma!"

"Pa je vendar žalostno," je pripomnil gospod voditelj, "da sta napravili tako dolgo pot ter se vračata, ne da bi bili kaj videli..."

"O pač!... Videla sem človeško nehvaležnost!... Zdaj se mi zdi, da se je Kristu godilo še dobro, ki je našel enega hvaležnega gobaveca na deset... Kdor pozna človeka, temu se zdi to razmerje naravnost sijajno! Pomagala sem po vseh mojih močeh in iz vsega svojega srca kakim sto Montmartrečanom, katerim nisem bila nič dolžna. Pa pridem na Montmartre, k tistim, ki so me povabili... In nihče ne mara za me; norce brijejo iz mene... žalijo me in mečejo na ulico... Grem, da bi molila pri Presvetem Sreću Jezusovem... In me okradejo vsega, kar imam. Malo da naju niso še v ječo zaprli..."

"To je pretirano!..."

"Nič pretirano... to so le suha in resnič-

na dejstva... to vse se je nama do pičice dogodilo..."

Tedaj je gospod voditelj vstal:

"Kmalu bo poldne... Pridita z menoj na kosilo... Morda bosta potem boljše razpoloženi."

"Ah, zdaj bova še Vam v napoto!"

"Kaj kmalu boste spoznali, da ne. To bo kakor nalašč. Moja stara mamica je prav danes pripravila pogačo... Z največjo ljubeznijo..."

Ženski sta se v naglici preoblekli; ko sta šli mimo vratarja, sta spoznali, da se jima z veliko spoštljivostjo priklanja.

"Hotelski vratarji", je pripomnila Rolanda "so kakor dvigala in barometri... to vam gredo in dol in spet gor..."

"Gospodična, to pa zato, ker v Parizu nikoli ne veš, s kom imaš opravka. Su na Montmartreu sem imel za sosede, tik moje hišice, vlomilee, morda tudi razbojnice... Če bi jih videli, kako nedolžna in poštena lica so imeli! Kaj pa šele v hotelu!..."

"O, kako si oddahnem, v Vajini družbi."

Iz ulice des Abbesses so krenili na levo v ulico Ravignan, po kateri so šli malo navkreber.

Gospod voditelj je stanoval v stari montmartreški hiši, katero je obdajal ograjen vrtiček.

"Mama!" je zaklical pri vratih, "pripeljal sem ti goste!..."

Stara gospa, toda še čvrsta, plemenitega obličja in srebrnih kodrastih las, se je prikazala na pragu ob divji trti, jesensko rdeči.

Sklenila je roke in z dobrotnim materinskim nasmeškom vzkliknila:

"Ah!... Že vem, kdo ste..."

"Veste, kdo sve... pa naju še nikoli niste videli!..."

"Pač, videlo vaju je moje sree, ko sta skrbeli za mojega dragega sina... Ve sta gotovo noirmoutierski gospodični!..."

"...!"

"Tetka Cecilija in gospodična Rolanda..."

"Kako ste mogli ugeniti?"

"To pa zares ni težko!... Moj sin mi je toliko pripovedoval o vaju!... Neštetokrat mi je povedal, kako sta bili dobri z njim... Potem pa sem spoznala tudi ljubko avbico!... Tako sem vesela, da vaju morem sprejeti pod

Dr. MILOSLAVICH

Zdravnik za notranje bolezni.

Praktikiran na klinikah na Dunaju, Pragi in Parizu.

Zdravi bolezni kože, krvi in spolne bolezni.

Se govori slovensko, nemško in špansko.

PETNAJSTEDNEVNO PLAČEVANJE
GARANTIRANO ZDRAVLJENJE

Sprejemanje strank od 11 do 12 in od 3 do 7 zvečer. — Ob nedeljah od 9 do 11 ure zjutraj.

Ulica Reconquista 629

U. T. RETIRO 1852

to skromno streho, ki gotovo ne zdrži primere z Vašo, da se vama morem od vsega srca zahvaliti."

Tako je govorila, zelo preprosto; a zelo genljivo... roke uboge mamice so se tresle.

Teta Cecilija jo je objela i nstisnila k sebi, šepetajoč:

"Hvala! O, kako mi to dobro dé..."

Stara služabnica je prihitela in postavila še dva krožnika na mizo, a čez nekaj hipov je prinesla veliko skledo z juho, trebušaste oblike in okrašeno s poljskim cvetjem.

Naposled sta prišli ubogi ženici v pravo domačnost.

Polagoma se je teti Ceciliji razvozljajal jezik.

Najprej je pohvalila izvrstno juho, toplo, dišečo, blestečo se v zlatih očesih... Dobra francoska kuhinja je storila svojo prijazno dolžnost... Ko je ogrela sree, je prižgala vesel plamenček v očeh. In sledili so pirjetni spomini na Noirmoutier, sprva drobni, nato zmerom bolj topli in domači:

"Prihodnjič boste morali priti k nam z gospodom voditeljem!..." je dejala teta Cecilija. "V 'Zavetju' je prostora več kot preveč."

"Zares... prav za prav sem že mislila na to... zmerom se namreč bojim, da se moj sin ne pretrudi, da mi ne oboli tam doli v koloniji."

"O, saj tudi me gledava nanj!..."

Gospod voditelj se je zares pristrčno smejal in Rolanda takisto. Mati je rekla z očesom na dekletu, potihem teti Ceciliji:

"Kako je zala!..."

Nato še tišje:

"Ali je on še tako odločen, da jo vzame za ženo?"

"Ah!... vi torej vse veste?"

"Moj sin mi je pripovedoval."

"No, potem pa Vam povem, da je po mojem mnenju ta načrt razbit, ovržen, črtan!..."

Mati je sklenila svoje stare roke, dvignila oči kvišku in pošepetala:

"Oh, ne morem Vam povedati, kako nepopisno sem vesela!"

A ni samo ona vesela.

Rolandino uho je slišalo. Mahoma je skočila pokonci ter z obema rokama objela teto Cecilijo:

"Naposled!... Odločilna beseda je padla!... In Vi ste jo izgovorili!... Konec je strahu. Nikoli, nikoli ne bom... snaha gospe Maude! Nikoli Rogerja Maudeja žena!..."

In kakor v gozdiču le Blanche je poskušala Rolanda nekaj plesnih korakov, prepevajoč noirmoutiersko balado:

(Nadaljevanje)

RESTAVRANT TRST

Velike zabave s plesom vsako soboto in nedeljo.

Cene zmerne

Cenjenim rojakom se priporoča lastnik

Peter Bassanese

BALBASTRO 1995 esq. Pumacahua 1500
(omnibus št. 1 (La Central), 44 (La General) in kolektivo št. 7.)

Dr. J. HANN

Ženske bolezni — Maternica — Jačnik —
Prezgodnja ali zakasnjena perioda — Beli tok.

Notranje bolezni — želodec in drobovje.
Gonoreja — Mehur — Obisti.
Ugodno tedensko in mesečno plačevanje.

Tucumán 2729, esq. Pueyrredón

Klici na dom: U. T. 47 Cuyo 7601

Sprejema od 3 do 8 zvečer

NIZKE CENE

PRIMORSKE VESTI

OBMEJNA UTRJEVALNA DELA V GODOVIČU

Idrija, julija 1934. — Lansko leto so italijanske vojaške oblasti pričele z utrjevanjem meje med Godovičem in Hotedrščico. Poleg vasi Novi svet so vse leto kopali in zidali v zemlji. Domačinom so trdili, da pripravljajo prostor za vežbanje milice. Vse naprave pa so že letošnjo pomlad zakrili tako, da nihče ne ve, kje so lani zidali. Poleg tega so že letošnjo pomlad začeli s kopanjem in utrjevalnimi deli poleg tega so že letošnjo pomlad začeli s kopanjem in utrjevalnimi deli poleg Godoviča. Tu je že ves čas zaposlenih preko 170 delavcev, ki so sami čistokrvni Italijani po večini doma iz južnih delov Italije. Vsi zaposleni pa so so se morali, predno so bili sprejeti v delo obvezati, da ne pojdejo iz utrjevalnega območja, dokler se delo ne zaključi. Domačini se ne smejo niti približati. Okrog utrjevalnih del stoje drogovi z napisi, ki prepovedujejo dostop, fotografiranje itd. V bližino utrb ne sme prav nobeden, zato skrbijo miličniki in pa karabinerji. Neka poljska pot, ki pelje tod mimo je zaprta. Tako je vsestransko preskrbljeno, da ne bi kakšen nepoklicanec preveč videl. Resnici na ljubo pa moramo povedati, da nihče ni radoveden in da prav nobenega ne zanima, kaj Italijani pripravljajo. Položaja v katerega so nas spravili, pač ne morejo več poslabšati. Le naj delajo, saj je tako vse brez pomena.

TRDNJAVE V IDRJI SO VSE ZAKRITE

Idrija, julija 1934. — O večletnih in večmilijonskih vojaških delih, s katerimi so zadnje čase utrjevali obmejni pas pri Idriji, ni več ne duha ne sluha. Kdor gre mimo teh naprav, bo komaj opazil razliko med staro in novo zasejano travo in grmičevjem. Vse terene

kjer so zidali so zravnali in zbrisali vsako, tudi najmanjšo sled o podzemnih utrdbah, ki so tako dobro zakrite, da jih ne more danes najti nihče brez tozadevnih skic in načrtov.

NOVI GORIŠKI NADŠKOF

Za novega goriškega nadškofa je bil imenovan msgr. Carlo Margotti, doslej apostolski delegat za Turčijo in Grčijo s sedežem v Carigradu. Msgr. Margotti je znan veščak v cerkveno-pravnih vzhodnih zadevah in se je redno udeleževal vseh velikih mednarodnih zborovanj za zbližanje med pravoslavno in katoliško Cerkvijo, tako tudi velikega ljubljanskega zadavnega mednarodnega zborovanja leta 1925.

OGNUSEN ZLOČIN FAŠISTOVskega UČITELJA V POSTOJNI

Šestnajst dolgih let že naš narod v zasednem ozemlju hodi trnjevo pot in bijo boj za svoj obstanek. Šestnajst let nemo prenaša vsa neznosna preganjanja in bremena fašističnih mogotcev, ki ga tirajo v popolno duševno in gospodarsko propast, iz katere ne vidi več izhoda.

Pred nekaj dnevi je bil odkrit v Postojni gnusen zločin, ki mu ni para in kateri osvetljuje vso fašistično moralo dvatisočletne kulture. Na tamkajšnji ljudski šoli je šolski upravitelj — Italijan — izvabljal v svojo sobo deklice od 10—12 let stare pod pretvezo, da vrši pregled, da-li imajo čista spodnja krileca, jih slačil do nagega in uganjal z njimi različne orgije. Deklicam je zagrozil, da bodo vse strogo kaznovane, ako kaj popedo najmanj pa staršem doma. Neka deklica iz ugledne rodbine iz Postojne je pričela jokati, ko bi morala iti v

rolo. Starše je ta slučaj zelo presenetil, ker to ni bil običaj drugače zelo pridne deklice. Ko so jo trdo prijeli, je končno priznala vse.

Ta ostudni zločin Sottosantijevega kova nam je ponovni opomin, da dvignemo glas celemu svetu, kakšno gorje preživljajo naši zaslužni bratje v zasednem ozemlju. Ni dovolj, da so narod gospodarsko že popolnoma uničili, kmet ne more več plačevati davkov in nima za najpotrebnejše, sol in kruh. Kdor ne plača davkov v določenem roku in če nima več niti krave, da bi mu jo zarubili, mu zarubijo kar poljske pridelke že na njivi. Kaj bode kmet pozimi jedel, ko so mu še to bore malo vzeli za kar se je trudil v potu svojega obraza, da bi zamojel skromno preživeti svojo družino. Onečaščaj mu hčere in sedaj so se spravili še nad nedolžne otročiče.

Poznam nam je slučaj iz Postojne, ki jasno osvetljuje vse gorje naših zavednih kmetov in obrtnikov. Oče dober posestnik in obrtnik zaveden narodnjak je vzgojil svojo hčerko v istem duhu in bil ponosen na svojega otroka. Pa je prišel karabinjer, z vso svojo južnaško priliznostjo zapeljal hčer in odšel. Oče je z največjo muko prenašal ta udarec. V hiši je nastal prepir in končno je moral oče iz strahu pred lastnim otrokom in karabinjerji zapustiti rodno grudo ter se rešiti v svobodno domovino.

Mi vprašamo, kako dolgo bo naš zaslužni narod še prenašal to Golgoto.

PERVEZNI FAŠISTOVSKI UČITELJ

V Postojni je aretiran učitelj Codella, ki je na najsramotnejši način zlorabljal svoje učence, osemletne deklice. Ko so ga orožniki peljali skozi Postojno, ga je hotelo ogorčeno ljudstvo linčati in so ga orožniki le s težavo obranili. Codella je bil večkrat v Ljubljani z nekim "zavednim" postojnskim trgovcem.

Medicina News

Največja klinika v Buenos Airesu. Ordinira 10 zdravnikov specialistov.

12 ODDELKEV

Oddelek za vernične bolezni in sifilis. Plačevanje od \$ 10 dalje mesečno.

Blenoragija. Brezbolestno, gotovo in hitro ozdravljenje.

lišaj, itd. — Porodi, zgodnji porodi, neredno perilo.

Oddelek za ženske. Sprejema zdravnica in zdravnik specialist vsak zase. Za notranje in zunanje bolečine vseh vrst; maternica, ajčnik, čiščenje itd., izpuščaji, lišaj, itd.

Načelnica tega oddelka je zdravnica, diplomirana v Parizu in Bs. Airesu, specialistka v ŽENSKIH IN OTROŠKIH BOLEZNIH, z mnogoletno prakso,

KI GOVORI SLOVANSKE JEZIKE

Klinika general. Jetika, sree, želodec, obisti, čreva itd.

Oddelek za jetične. Posebni pregled po novem načinu.

Oddelek žarki X. Radioskopija, radiografija \$ 10 za vsako.

Električni oddelek. Prozorno luč. Žarki ultra violeta infra rdeča itd.

Oddelek specialistov za otroke.

Laboratorični oddelek. Razkroj krvi vseh vrst in narave.

Sanatorični oddelek. Dognanje kakoršne koli bolezni, po nizkih cenah.

Natančni pregled od zdravniške specialista računamo \$ 3.—

Brezplačen pregled za venerične bolezni

VGODNO PLAČEVANJE

Ordiniramo od 9—12 in od 15—21. Ob nedeljah in prazniki od 9—12.

GOVORIMO SLOVENSKO

28 SUIPACHA 28

Veliki zavod

"RAMOS MEJIA"

ZDRAVNIKI SPECIJALISTI

ANALIZE urina brezplačno. Analize krvi. Popolno moderno zdravljenje.

SIFILIS v vseh oblikah. Popolno zdravljenje na podlagi krvne analize (914).

KOŽA: Kronični izpahi, mozoljčki. Izpadanje las. Ultravioletni žarki.

ZLATO ŽILO: zdravimo brez operacije in bolečin.

SPOLNA ŠIBKOST: Hitra regeneracija po prof. Cicarelliju.

ŽIVČNE BOLEZNI: Nevrastenja, izguba spomina in šibkost.

REVMATIZEM: kila, naduha, gota. Šibkost srca zdravimo po modernem nemškem načinu.

PLJUČA: Kašelj, šibka pljuča.

ŽELODEC: upadel, raširjen, kislina, težka prebava, bruhanje, rane.

ČREVA: colitis, razširjenje, kronična zapeka.

GRLO, NOS, USESA: vnetje, polipi: brez operacije in bolečin.

ŽENSKÉ BOLEZNI: maternica, jajčnika, neredno čiščenje.

Naš zavod s svojimi modernimi napravami in z izvrstnimi SPECIALISTI je edini te vrste v Argentini. — Lečenje zajamčeno. —

Ugodno tedensko in mesečno plačevanje.

Pregled brezplačno

GOVORI SE SLOVENSKO

Plaza Once

Rivadavia 3070

Od 9—21 ob nedeljah od 3—12

RESNICA O ATENTATU V RIHEMBERKU

Rihemberk, 10. julija 1934. — Nekateri časopisi so prinesli vest o atentatu, ki se je izvršil povdarka, ki ga v bistvu ne zasluži. Saj je obvestil je izgledalo, da so atentat na rihemberškega postajenačelnika, z imenom Giovanni Cavallieri, hotele izrabiti fašistične oblasti za nova preganjanja in nasilja nad Slovenci. Tudi so bile izvršene v ta namen prve ar. taci. je. Poročila pa so bila v marsičem netočna in so hotela dati stvari brez potrebe posebnega povdarka, ki ga v bistvu ne zasluži. Saj je šlo le za maščevalno dejanje med Italijani samimi.

Dogodek se je po opisu verodostojnih oseb izvršil tako-le:

Z večernim vlakom se je pripeljal v Rihemberk nek tujec, ki je takoj po izstopu povprašal nekega na kolodvoru, ali je doma postajenačelnik Cavallieri. Ta je baš tisti čas na vrta zalival. Kratko nato se je tujec približal vrtni ograji, potegnil samokres in streljal. Že po prvem strelu je vrli postajenačelnik, kot bi pričakoval spustil vse z rok in jo ubral z vrta kar so ga noge nesle. Pozabil je celo pogledati na napadaleca, tako da ga pri zaslišanju sploh ni mogel opisati. Na junaškem begu je dobil en strel v nogo in sicer v meso, tako da je lahko še daleč tek. Vsega skupaj je oddal atentator za njim osem strel in nato izginil.

Aretirali so okoli pet nedolžnih domačinov, katere se večinoma že izpustili, ker se jim je pač ponesrečilo dokazati in podpreti vsako sumnjo proti njim.

O vzrokih napada krožijo med ljudstvom razni nasprotujoči si glasovi. Napadeni posta-

jenačelnik je znan član Ovre in brez dvoma izvira napad kot maščevanje radi njegovega delovanja od strani Italijanov samih. Tudi so mnenja ki pravijo, da izvira to radi nasprotij med njim, ženo ter drugimi njenimi kavalirji. Kot posebno pa se povdarja mnenje, da gre radi nekih denarnih zadev.

Naj bo že kar hoče, res je to, da za ta atentat ne more nikdar odgovarjati naše ljudstvo. Krivce in povzročitelje naj iščejo le in samo v svojih vrstah. Da so vsi nepozvani pritepeni med našim ljudstvom nepriljubljeni in nepotrebni, jim mora biti znano. S tem pa še ni rečeno, da si iščejo naši ljudje z atentati izhoda v rešitev iz njih nasilja. Ta in marsikateri slučaj je že dokazal te naše trditve in fašistična justica je pri reševanju sličnih slučajev že jasno dokazala svojo kvaliteto.

DR. BIRSA ODLIKOVAN

za zasluge pridobljene ob volitvah

Ajdovščina, julija 1934. — Znani slovenski odpadnik in vnet fašist, odvetnik v Ajdovščini dr. Karel Birsa je bil odlikovan s posebnim redom Mussolinija. Ob času volitev, pa tudi sicer, zlasti pa takrat je obrnil pozornost fašističnih oblasti nase s tem, da je s svojim

avtomobilom prav vneto vozil in silil ljudi na volišče. Njegovo delovanje v škodo našega ljudstva, bi zaslužilo poseben list v kroniki naših odpadnikov.

UTRJEVANJE MEJE

Vojaška dela na Nanosu se nadaljujejo

Postojna, julija 1934. — V gozdovih na Javorniku in v hribih okrog Snežnika, tudi letos nadaljujejo z vojaškimi utrjevalnimi deli. Nič manj, če ne še več pa delajo in utrjujejo na Nanosu in okolišnih vrhovih. Zato nam dokazuje ogromna množina cementa, ki se vozi na vrh Nanosa. V Postojno pride dnevno do 20 vagonov cementa, ki ga potem odvažajo na razne kraje, v Ajdovščini pa ga iztovarijo dnevno 15 vagonov. Z vojaškimi tovornimi avtomobili ga odvažajo nato na pobočje Nanosa. Poleg Štefanovega vrha, ki je nad Postojno, utrjujejo pred vsem Suhi vrh. Tam so že prejšnja leta naredili vrsto rovov, kavern in drugih naprav. Tu je tudi, menda največja kaverna na Nanosu, ki ima dva dolga vhodna rova in velik prostor v sredini, kamor se lahko zateče nekaj tisoč mož. Pri utrjevalnih delih so zaposleni samo Italijani, pri delih na cestah pa je bilo zaposlenih tudi nekaj domačinov, a zelo malo.

**ŽELITE ČITATI DOBRE
REVIJE?**

izberite izmed teh:

Atlántida:

Ena izmed najboljših argentinskih revij — \$ 0.50.

El Gráfico:

Svetovna športna revija — \$ 0.20.

Billiken:

Argentinska revija za otroke — \$ 0.20.

Para Ti:

Najbolj razširjena ženska revija v Argentini — \$ 0.20.

Tipperary:

V njej dobite najlepše aventuristične novele — \$ 0.20.

La Chacra:

Najboljši svetovalec poljedelcev — \$ 0.50.

El Golfer Argentino:

Najboljša revija za golf — \$ 1.—.

Cinegraf:

Najboljša kritika ter čisto predstavljane kinematografskih slik — \$ 1.—.

Marilú:

Najboljša dekliška prijateljica. — \$ 0.20.

VELIKA KLINIKA SPECIALISTOV

Buenosaireške in pariške univerze

Za dosego popolnega zdravljenja s kolikor mogoče malimi stroški, pregledujemo svoje bolnike z X žarki in jim podarimo zdravila

Z D R A V I M O

SIFILIS. 606-014. — Moderno zdravljenje.

BLENORAGIA. — Moderno zdravljenje brez bolečin. — Prostatitis, vnetja in spolne bolečine.

KRVNE BOLEZNI. Slaba kri — švahost.

SRCE. Srčne napake — hibe.

ŽELODEC. Čreva — krislina — jetra.

Želodčne bolezni se zdravijo, vzrok, od kje izvira bolezen, po profesorju Glassner, zdravniku univerze na Dunaju.

KOSTNE BOLEZNI. — Sušica.

REVMATIZEM in OBISTI. Kila — zbadanje.

GRLO, NOS, UHO. — Zdravljenje mrzlice.

ŽENSKÉ BOLEZNI. Maternica, jajčnik, čiščenje (posebni oddelek)

OTROŠKE BOLEZNI. Rakitika — otrpelost.

NERVOZA Glavobol.

ŽARKI X — DIATERMIA — ŽARKI ULTRAVIOLETAS

LABORATORI ZA KRVNE ANALIZE — Wasserman — Tur — Izpuščaji — lišaj. Lastni sanatoriji z nizkimi cenami — Operacije za vse bolezni: jetra, obisti, želodec, maternica, spolovilo.

GOVORIMO SLOVENSKO

Urniki: od 10. do 12. in od 15. do 21. Ob nedeljah in praznikih od 9 do 12

PREGLED SAMO \$ 3—

Ob nedeljah dopoldne sprejmamo brezplačno

1017 SARMIENTO 1017
od 10 do 12 in od 14 do 21 ure

ŠTIRI NOVE KONFINACIJE

Srečko Bajt, Ivo Didič in odv. Dr. Vidmar Franc iz Idrije konfinirani vsak po pet let. — Ivan Leban iz Gorice obsojen na pet let konfinacije. — Vladimir Simandl, češki državljani izgnan iz Italije.

Gorica, 16. julija 1934. — Šele zdaj lahko poročamo o žalostnem epilogu aretacij, o katerih je Tednik že pisal. Nihče si ni mislil, da bodo aretiranci konfinirani, ker si je vsakdo predstavljal to le kot hipen izbruh fašističnih oblastev v ustrahovanje naših ljudi. Toda prišlo je drugače. Vidi se, da imajo fašisti popolnoma pripravljen načrt, kako naj se gospodarsko in politično uniči posest našega ljudstva. Gre za to, da Italija postavi v vsem obmejnem pasu čisto svoje ljudi. Zato hoče uničiti vsakega domačina, vsakega Slovenca. To naj bi imelo za Italijo velik pomen. Ona hoče pred vsem pokazati svetu, da je Juljska Krajina italijanska in s tem trajno utrditi svojo posest. Za Idrijo je to nalogo prevzel politični tajnik Plinio Mutto. Že dolgo je bil na tem, da gospodarsko in seveda tudi drugače popolnoma uniči domačine in da na njihovo mesto postavi Italijane. To mu je sedaj uspelo.

Po dolgem sumničenju in zalezovanju so zaprli več Idrijčanov, kot je to naš list že poročal, med katerimi so bili tudi Srečko Bajt, Ivo Didič in odv. Fr. Vidmar. Postavljeni so bili takoj po aretaciji pred pokrajinsko konfinacijsko komisijo, ki je vsakega obsodila na 5 let konfinacije.

Srečku Bajtu so takoj po obsodbi odvzeli koncesijo in zaprli trgovino šivalnih strojev, koles in drugih predmetov. Zraven tega so mu zaprli fotografski atelje in vzel več agencij, tako tudi podružnico "Assicurazioni generali". To je bilo vse premišljeno in tako bodo sedaj dali trgovino in agencije kakemu Italijanu.

Konfinirani Ivan Didič je bil lastnik znane hotela. Kot smo zvedeli bodo tudi njemu vzeli hotel baje že 22. t. m. Toda Idrija ne bo ostala brez hotela. Nov hotel bo v kratkem imel doseljeni Italijan Basile, ki je bil nekdanji navaden "caporale", a se je pred leti priselil v Idrijo, kjer se je tudi poročil s Slovenko. Zda je dobil na razpolago bivšo vojašnico na Starem trgu (Plaza XX. Settembre), katero bo preuredil v hotel. Tako bo kmalu znan domači hotel uničen in njegovo mesto bo zavzel nov.

Istotako bo mesto odv. Franca Vidmarja prevzel neki italijanski odvetnik.

Prej dobrih mesecem smo prinesli kratko vest, da je policija v Gorici aretirala Ivana Lebana, starega 26 let, uslužbenega pri tiskarni Koren in Vlad. Simandla, po poklicu elektromehaničar. Kot smo pomotoma javili, nista bila prepeljana v Rim, temveč postavljena pred goriško konfinacijsko komisijo. Ta ju je po kratkem procesu obsodila. Ivan Leban je bil konfiniran na pet let, Vlad. Simandl, ki je češki državljani pa je bil izgnan iz Italije in je moral oditi iz nje v zelo kratkem roku.

Poostreno sistematično uničevanje našega življa v zadnjem času, je zelo zadelo ljudi, ki se za politične stvari sploh niso zanimali.

ZOPET DVA PROCESA PRED POSEBNIM SODIŠČEM

Obsojenih je pet oseb z Gorškega zaradi protifašistične propagande

Trst, 9. julija 1934. — Danes zjutraj je bilo pred posebnim sodiščem za zaščito države v Rimu obsojenih sedem oseb z Gorškega zaradi protifašistične propagande in organizacije, ki so jo razvijali l. 1933. Branili so jih odvetnika Manassero in Ciolella. Državni pravdnik je zahteval kazni od 1 do 5 let. — Točno tako poročajo fašistični časopisi in tudi tržaški "Piccolo". Čudno je pred vsem to, da noben časopis ne navaja imen obsojencev. Posebno čudno pa je to za "Piccolo", ki je najbolj razširjen list na Gorškem, med tem ko navaja imena zagovornikov in ime državnega pravdnika. "Greh se pove, grešnika pa ne..."

Trst, 16. julija 1934. — Danes zjutraj je bilo pred posebnim sodiščem v Rimu obsojenih nekaj antifašistov iz Specije. Obdolžili so jih, da so lansko leto vršili protinacionalno propagando in organizirali sestanke. Obsodbe so bile od 4 do 18 let.

TRŽAŠKI TRGOVEC PERTOT PONOVO ARETIRAN

Trst, 16. julija 1934. — Trgovec Albert Pertot iz Trsta je bil lansko leto radi suma protidržavne propagande obsojen na 1 leto ječe, ki jo je presedel in se je letos maja meseca vrnil domov. Toda ni bil še en teden na svobodi ko so ga ponovno aretirali in ga odvedli. Od takrat ni znano ničesar gotovega o njegovi usodi. Kot se doznava je prišel ponovno pred sodišče in je bil ponovno obsojen radi istega delikta, čeprav ni bilo nobenih dokazov proti njemu in je sam odločno zanikal vsako krivdo. Poleg tega se doznava, da je bil obsojen na dve leti konfinacije na Liparih. Pravica je pač samo za tiste, ki jo delajo...

ŠE NEKAJ O POKOJNEM HRASTU

Chicago. — Br. Anton Hrast, ki je ena izmed 90 žrtev grozne vročine zadnjih dni, ki je vladala v Sev. Ameriki, je bil rojen 23. marca 1883 v Livku nad Tolminom na Primorskem. V Ameriko je prišel še mlad in od začetka naše jednote je bil aktiven v naših društvih. Od leta 1912 je bil prvič v gl. odboru SNPJ, prvič kot porotnik, potem predsednik porotnega odseka in končno podpredsednik. Pokojnik zapušča ženo, dva sinova in hčer ter brata Alberta v Nevadi.

Diplomirana babica
ANA CHARPOVA
v Pragi in Buenos Airesu

Ima odlogetno prakso v porodnišnici v Pragi in v bolnici Rawson v Bs. Airesu. Sprejemajo se penzionistke, posebno s kampa.

calle COLOMBRES 178
U. T. 62 Mitre 3755
(1 kvadra od Rivadavia)

Uboštvo v Poli

Iz pariškega antifašističnega časopisa "Giustizia e Libertà":

Mnogi antifašisti, ki jim bo prišel pred oči ta članek, naj ne mislijo, da je to kaka fantazija, marveč je resnica, kot se dogaja v musolinjanskem paradizu. Brez da bi se ustavljali na protislovanskem preganjanju, ali na uboštvo na koje so prisiljeni istrski kmetje, ali na zapretje vseh ladjedelnic v Istri tam kjer je bilo nekdanj zaposlenih 1500 delavcev in jih je danes samo 150, hočemo samo povedati kako so razmere v Poli.

Uboštvo in draginja v Poli brez dvoma prekaša vsako drugo istrsko vas. Luka v Poli, ki je še do pred nastopom fašizma zaposlovala 15000 delavcev jih nima danes niti 200. Ladjedelnica "Scogli Ulivi" na 1400 delavcev, ki so delali jih dela danes še nekaj čez sto. Ona stotina, ki dela mora mnogokrat deliti kruh z brezposelnimi, ki čakajo pred vrati.

Vsa mladina živi, če se more temu reči življenje, od te miloščine. Edino sinovi onih delavcev kateri so celo njih življenje delali v ladjedelnicah in kateri dobijo malo penzijo od 200 do 250 lir mesečno živijo nekoliko bolje in se štejejo med najsrečnejše prebivalce.

Ljudstvo tako životari z dneva v dan, dokler ne dobi sušice. Nešteto in strahotno je številno tuberkuloznih, malokrvnih in drugih takšnih bolezni, ki izvirajo iz pomanjkanja.

Navajamo slučaj, da so v eni hiši s štirimi stanovanji umrli za jetiko: Cuccuzin star 24 let, Fehovič star 21 let, Tič star 30 let, Frankovič star 27 let; bolni pa so radi te zavratne bolezni, Gojčević, brata Godnik, Mahovac itd.

S to mladino pa se hoče Mussolini še delati velikega in pretiti sosednjim državam z močjo svojih državljanov. Upa se delati propagando za šport in vojaške vaje. Dejstva so močnejša od njega. Koliko avangardistov prihaja nazaj domov oslabiljenih in utrujenih od takozvanih patrijotičnih vaj in se vležejo v posteljo. Sleči morajo črno srajco, ki so jo oblekli z 12 letom kot simbol upanja v boljše življenje. Razočarani umirajo z gnevom v srečo, da jih je fašizem osleparil za bodočnost.

DR. S. SCHAVELZON

Vodja klinike v bolnišnici Muñiz

VENERIČNE BOLEZNI

moderno in hitro zdravljenje.

NOTRANJE BOLEZNI

srce, pljuca, želodec, obisti, reumatizem, kri itd.

GOSPE: Rezervirani prostori.

OČI - UHO - NOS - GRLO - ŽARKI X
ULTRAVIOLETA - DIATERMIA

SPECIALISTI za vsako bolezen.

NI KLINIKA

Pueyrredón 936

U. T. 47 — 8416

Sprejema od 8 do 10, 14 do 16 in 19 do 21.
Ob nedeljah od 8 do 9.

Izdajajo: Slovenska prosvetna društva v Argentini.

Za pisanje odgovarja: Uredniški odbor.

Urejuje: Jan Kacin

ZANIMIVOSTI

VISOKO PRIZNANJE ZA ČASOPISNO REKLAMO

Princ Valeški, prestolonaslednik britskega cesarstva, je priznan kot jako praktičen človek in velik propagandist za modne novotarije v korist britske industrije, posebno na svojih vožnjah po inozemstvu. Saj bo še našim cenj. čitateljem v spominu, kako se je tu v Buenos Airesu bliskovito razširila moda plave srajce, katero je nosil princ na dan prihoda. Pred kratkim je v neki skupščini Zveze reklamnih podjetij v Londonu držal govor, iz katerega vzemamo nekaj odstavkov: "Napredujoča tehnika produciranja ne gre roko v roki z prakso oddaje produciranih artikelnov, zategadelj mora vsak producent večjo pažnjo polagati, kot do sedaj, na časopisno reklamo. Jaz sem te probleme, tudi na mojih vožnjah po inozemstvu natanko proučeval in sem prišel do spoznanja, da reklama postaja vedno bolj važna činjenica narodne ekonomije."

GOLOB NOSITELJ SREČE

V Desio, mestecu v Lombardiji, se je neki dan vsedel na streho tamkajšnje bolnišnice, utrjeni golob. Po znamenjih in številkah, ki jih je nosil, so ljudje, ki so ga ujeli takoj spo-

znali, da je to pisemski golob. Golob je nosil številko 54.690. Kakor znamo, vlada tudi v Italiji, mrzlica igre, tako, da se je kmalu našla oseba, da je z gori označeno številko napravila kombinacijo števil in to 5 - 46 - 90. To kombinacijo je veliko ljudi iz te bolnišnice igralo in sicer, takoj na prvo igranje milanske loterije (Lotto). In vsem v začudenje in onim igralcem v veselje, je celi terno izšel. Toda še najbolj interesantno je pa to, da že lani se je dogodil enaki slučaj z drugim golobom, tako da v oni bolnišnici, vsi brez izjeme zijajo venomer v nebo pričakujoč, da prileti še kak tak zlat golobček.

HITLERIZEM IN SLOVANSTVO

Poljski vseučiliški profesor dr. Stojanovski je napisal knjigo "Fašizem proti slovanstvu", v kateri takole razlaga nemško samoljubje in protislovanske namene Nemcev:

— Slovani so po mnenju Hitlerja in njegovih tovarišev podljudje, ki jih je treba zatirati. Oni so v socijalnem in kulturnem pogledu čreda, in v pogledu pasme so mešanokrvni psi.

— Slovani imajo suženjske duše, zato jih je treba obdržati v suženjstvu in jih s palicami priganjati k delu.

— Nemci nimajo nobenega namena seči po baltških državah, po Poliskj in Čehoslovaški, ne, oni, si hočejo sploh podvreči vse Slovanstvo in iz njega napraviti kolonijo nemškega plemena, ki bo že znalo potegniti iz Slovanstva nekaj največji kulturni dobiček.

Tako sodbo ima torej Hitler o nas Slovanih.

BOG JE POŠKODOVAL SINA

Philadelphia, Pa. — John Hoffmar, star 16 let, se je pred dvema letoma poškodoval na nogi tako, da je sedaj vpognjena in trpi še vedno velike bolečine. Njegov oče ne dovoli, da bi ga zdravil kak zdravnik, češ, da mu njegova vera tega ne dovoljuje, ker mu je Bog poškodoval nogo in v božja dela se človek ne sme vmešavati.

Družba za preprečenje krutosti do otrok sedaj skuša očeta potom sodišča prisiliti, da bi sinu uravnal nogo. Sodnik ni mogel odločiti, temveč je razpravo odložil za 2 tedna, med tem časom pa bo skušal dognati, ako je kak postava, ki bi mogla prisiliti stariše, da dajo svojemu otroku zdravniško pomoč.

KAJENJE

Trditve, da je kajenje škodljiva navada, ki polagoma uničuje organizem, sta se lotila v zadnjem času z vsem znanstvenim aparatom angleška zdravnika dr. Haggard in dr. Greenberg.

Ugotovila stâ, da ima nikotin to lastnost da spodbode tako zvane stranske obisti, ki imajo velik pomen za urejevanje sladkorja v telesu, povečanemu delovanju. Kakor znano, je primerna predelava potrebna našemu zdravju. Osebe, ki imajo motnje v tem pogledu, so zelo zdradljive in neodporne. Kakor sta dognala oba učenjaka s celo vrsto esperimentov, učinkuje kajenje pomirjevalno na živce, kar je v zvezi z njegovim učinkom na stranske obisti oziroma na sladkorno presnovo. V tem pogledu je tedaj zdravju celo koriston. Seveda pa velja to samo za zmerno kajenje.

Restavrant "OSORIO"

Edino slovensko zbirališče

Vsako nedeljo ples.

Lepi prostori, pripravno za svadbe
CENE ZMERNE — Prenoišče po 70 cent.

Se priporoča lastnik

EMILIO ŽIVEC

OSORIO 5085

PATERNAL

GIBANJE POTNIŠKIH PARNIKOV

Dospejo

Avgusta:

27—Alsina (iz Barcelone 6. 8.)

28—Gral S. Martin (iz Madeira 11. 8.)

31—Arlanza (i Lizbone 14. 8.)

Septembra:

4—Cabo S. Antonio (iz Cadiza 18. 8.)

Odplavejo

Avgusta:

28—Conte Grande (v Genovo 13. 9.)

Septembra:

5—Arlanza (v Lizbono 25. 9.)

5—Ppssa Maria (v Genovo 30. 9.)

VREDNOST DENARJA

dne 24. avgusta:	Nakup:	Prodaja:
100 dolarjev	360.40	365.—
100 ital. lir	31.—	31.60
100 dinarjev	7.30	8.30
100 čeških kron	15.—	15.40
100 šilingov	67.—	68.50
100 franc. frankov	23.80	27.45
1 funt šterling	18.—	18.55

Hitler sedi "trdno" samo je vprašanje koliko časa bo mogel še sedeti na bajonetih Reichswehr-ja.